

Litterointimerkinnät

PUHUJA:	Nimestä ei saanut selvää
sa- (sana)	sana jää kesken epävarmasti kuultu jakso puheessa tai epävarmasti tunnistettu puhuja
(-)	sana, josta ei ole saatu selvää
(--)	useampia sanoja, joista ei ole saatu selvää
, . ? :	kieliopin mukainen välimerkki tai alle 10 sekunnin tauko puheessa

[00:00:09] M. LINDSTRÖM: Oikein hyvää iltaa, hyvät katsojat. Lämpimästi tervetuloa mukaan seuraamaan vaalipaneelia, jossa kuntavaaliehdokkaat keskustelevat Vantaan ajankohtaisista asioista. Minä olen Vantaan Sanomien päätoimittaja Mia Lindström ja minulla on ihan toimia tämän vaalipaneelin juontajana. Kuntavaalit ovat pian ovella ja kampanjointi käy kiivaana. Varsinainen vaalipäivä on 13. kesäkuuta ja ennakoäänestys alkaa 3 viikon kuluttua 26. toukokuuta. Näissä Vantaan Sanomien, Vantaan kaupungin ja vantaalaisten puolueiden yhteistyössä järjestämässä vaalipaneeleissa keskustella vantaalaisten arkeen vaikuttavista asioista. Juuri niistä samoista asioista, joista kesäkuussa valittavat tulevat valtuutetut ovat päättämässä. Vielä muutama sana käytännön asioista. Tätä paneelia voi siis seurata Vantaa-kanavalta suorana lähetyksenä. Lähetys tulee myös tallenteeksi, jossa sitä voi katsoa myöhemmin. Ja te katsojat voitte myös ottaa osaa lähetykseen. Lähettäkää meille kysymyksiä Vantaa-kanavan kysymysosion kautta ja me poimimme niitä sitten mukaan tähän lähetykseen illan edetessä. Vaalipaneeleita järjestetään kaikkiaan 3 ja tänä iltana puhumme lapsista ja nuorista. Miten lapsia ja nuoria tuetaan koronapandemian aikana ja etenkin sen jälkeen? Kuinka nopeasti mielenterveyspalvelujen piiriin tulisi päästä? Entä miten Vantaalla tuetaan niitä alueita ja kouluja, jotka uhkaavat eriytyä? Muun muassa näihin kysymyksiin kuntavaaliehdokkaat saavat tänään vastata. Ja koronarajoitukset, nehan ovat osuneet kaikkein kipeimmin ehkä juuri nuoriin. Nuoriin kohdistettuja rajoituksia on höllennetty ihan vasta hiljattain. Esimerkiksi toisen asteen opiskelijat palasivat lähiopetukseen vasta maanantaina. Yli 12-vuotiaiden harrastustoiminta oli pitkään tauolla ja Vantaan nuorisotilat avaavat ovensa huomenna, torstaina. Miten pidämme huolen nuoresta tässä tilanteessa ja etenkin koronapandemian jälkeen? Nyt haluaisinkin kuulla mukana olevilta panelisteilta yhden tärkeimmän asian, jolla nuorten hyvinvointia voisi tukea. Ja

meillähän on mukana täällä tänään 11 ehdokasta, kukin eri puolueesta. Aloitetaan kristillisdemokraattien Loviisa Kaartokalliosta. Mikä olisi yksi asia, jolla nuorten hyvinvointia voisi tukea tässä tilanteessa?

[00:02:41] L. KAARTOKALLIO: Hyvää iltaa kaikille munkin puolesta. Tosiaan korona on iskenyt aika rajusti nuoriin ja lapsiin ja yksi semmoinen tärkeä, ehkä tärkein asia on nuorten kuuleminen moniammatillisesti niin, että se kuuleminen lähtee sieltä nuoresta käsin. Eliikkä me kuultaisi sitä nuoren huolta ja tavallaan ajateltaisi hänen hyvinvointiaan mahdollisimman moniammatillisesti. Onko siellä sitten päihdeongelmaa tai tarvetta harrastaa tai koulun kanssa haasteita, oltaisi lähellä ja lähimmäisiä ja tarjottaisi moniammatillista tukea nimenomaan niin, että se nuori otettaisi keskiöön siihen sitä omaa tukeaan suunnittelemaan.

[00:03:27] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos vastauksesta. Mitä tähän sanoo Kai-Ari Lundell, perussuomalaiset? Mitä sanot tähän, miten nuoria pitäisi tukea?

[00:03:35] K. LUNDELL: Kuuluuko mun puheeni nyt ollenkaan?

[00:03:36] M. LINDSTRÖM: Kuuluu hyvin, joo.

[00:03:37] K. LUNDELL: Kuuluu, ahaa. Tuossa vaan - no nyt se aukesi vihdoinkin tuo symboli. Tietenkin kaikki lapset ja nuoret, kun he ovat tavoitettavissa koulussa, niin sitä kautta pyrkisin auttamaan ja siellä on osaavaa henkilökuntaa. On kuraattoria, koulupsykologia ja tämän tyyppistä henkilökuntaa. Joissain koulussa on jo erityisnuorisotyöntekijöitä ja jos minusta olisi kiinni, niin palkkaisin heitä lisää. Heillä on hieman erilainen näkökulma lapseen ja nuoreen kuin esimerkiksi opettajalla, epävirallinen näkökulma. Mutta koulun kautta tietenkin. Kiitos.

[00:04:22] M. LINDSTRÖM: Hyvä, siinä tuli hyviä, hyviä vinkkejä. Keskustan Pirjo Luokkala, mitä mieltä sinä olet tästä, mitä keskustassa ajatellaan?

[00:04:32] P. LUOKKALA: Joo, kiitoksia tästä kysymyksestä ja, ja tuota, oikein hyvää iltaa kaikille. Ison perheen äitinä ja nuorten äitinä kyllä näkisin, että se lähtee siitä, että me ihan jokainen aikuinen voitaisi kysyä niiltä nuorilta, joiden lähellä me ollaan, että mitä sulle kuuluu. Ja sitten jos lähdetään tänne kuntatasolle, niin voin jo kertoa esimerkin omaisesti, miten hyvin meillä Vantaalla on erään koulun rehtori hoitanut tehtävänsä. Eliikkä, tuota, meillä oma poika on ollut etäopetuksessa monta kuukautta ja rehtori on soittanut monta kertaa pojalle. Miten menee, mitä kuuluu, miten opiskelut etenee. En tiedä, onko siihen resursoitu rahoja, mutta sitä kuulumisten kysymistä, että se nuori kokee, että (-) [00:05:25] on tärkeä ja merkityksellinen.

[00:05:29] M. LINDSTRÖM: Aivan, hyvä. Feministinen puolue, Johanna Sjöholm, mitä sinä ajattelet tästä aiheesta?

[00:05:37] J. SJÖHOLM: Hyvää iltaa munkin puolesta ja toki yhdyn edellisiin. Lisäisin itse tähän, että kouluilla tulisi järjestää maksutonta harrastustoimintaa lapsille ja nuorille siellä omalla asuinalueella. Se voisi mahdollistaa paljonkin.

[00:05:55] M. LINDSTRÖM: Aivan, se on hyvä pointti. Vasemmistoliiton Nina Pispala, mitä mieltä olet?

[00:06:02] N. PISPALA: Hei, kiitos. Mikä olikaan tarkkaan ottaen kysymys?

[00:06:09] M. LINDSTRÖM: Yksi tärkein asia, tai yksi asia, millä nuorten hyvinvointia voisi tässä koronapandemian aikana ja sen jälkeen - miten nuoria tulisi tukea, jos saat yhden asian mainita?

[00:06:20] N. PISPALA: No jos yksi asia on, niin ehkä akuutein juttu olisi niin kuin mielenterveyspalveluiden lisääminen. Esimerkiksi koulupsykologeja on tosi vähän suhteessa oppilasmääriin, vaikka sitä on lisätty, mutta se on edelleen tosi vähän. Jos yksi asia pitää valita, niin se on ehkä semmoinen akuutti asia. Kiitos.

[00:06:39] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Sirpa "Siru" Kauppinen vihreistä. Oletko samaa mieltä vai onko muita keinoja mielessäsi?

[00:06:47] S. KAUPPINEN: Joo, todella hyviä keinoja. Ja mä sanoisin vielä se, että yksinkertainen vastaus on se, että lisää käsiä kouluun varhaiskasvatuksesta aina sinne ammatilliseen koulutukseen, koska siellä se viidennes putoaa ja siellä todella tarvitaan sitä lisää, jotta saataisiin jengi pysymään, pysymään messissä, kun siellä on muutenkin ollut niin isot säästöt ja tämä korona on tosi paljon pahentanut sitä. Ja sitten, sitten Vantaallahan on hirveän hyvä kokeilu siitä, tai vihreät sai budjetissa läpi sen niin kuin psykologin (puolen) [00:07:15] sinne myöskin sinne varhaiskasvatuksen puolelle, siitä on ollut todella paljon hyötyä näillä alueilla, mihin se on saatu, elikkä näillä erityisen myönteisen kohtelun alueilla. Ja se pitäisi kyllä laajentaa koko alueelle, koska siitä on niin hyvät kokemukset. Elikkä suomeksi sanottuna budjetissa tarvitaan lisää käsiä siihen, että saadaan tukea kouluun, moniammatillista tukea, joka sisältää sen psykologit, opettajat ja kolmiportaisen riittävän tuen ja tämän, elikkä me tarvitaan rahaa.

[00:07:41] M. LINDSTRÖM: Näin on. Kokoomuksen Tiia Karpin, oletko samaa mieltä, lisää rahaa ja lisää käsiä kouluille?

[00:07:50] T. KARPIN: Kiitos. Kyllä olen samaa mieltä. Eli tämä korona-aika ja etäopetusaika on nimenomaan kohdistunut yläkoululaisiin, toisen asteen opiskelijoihin ja se, mikä, mikä sieltä kuuluu on se, että se kaippuu siihen yhteisöllisyyteen, sitä me voidaan aikuisina siellä koulussa tarjota. Lisää silmiä, kuulevia korvia, että matalalla kynnyksellä saa sitä apua, kun sitä tarvitsee.

[00:08:19] M. LINDSTRÖM: Kiitos vastauksesta. RKP:n Kristian Rehnström, mitä mieltä olet, mikä yksi keino olisi sellainen, jolla nuoria voisi tässä ajassa tukea?

[00:08:30] K. REHNSTRÖM: Joo, tässä on monia hyviä ajatuksia tullut, tullut. Mä ehkä nostaisin vielä uuden, uuden tähän mukaan. Eli meillä on aivan loistava yhdistyskenttä, joka, joka pyörittää nuorisotoimintaa, joko urheilua, partiota, meillä on musiikkia, kaikennäköistä teatteria ja näin ja näitten toimintojen niin kuin nopea saaminen käyntiin uudestaan, että päästään mahdollisimman nopeasti siihen normaaliin, niin se olisi äärimmäisen tärkeitä. Mä luulen, että myöskin niin, niin tuota, tähän tarvitaan vähän lisää resursseja kaupungin puolelta verrattuna normaaliin, niin sanottuun normaalivuoteen, eli, eli tämä sitten vapaa-ajan lautakunnan kautta niin kuin menisi eteenpäin.

[00:09:12] M. LINDSTRÖM: Aivan. Eeva Kaukoluoto, olet SKP:n sitoutumaton ehdokas. Mitä mieltä sinä olet tästä?

[00:09:21] E. KAUKOLUOTO: No erinomaisen hienoja, hyviä ehdotuksia kaikki nämä. Tämmöinen tuli mieleeni tämmöisenä ehkä uudenlaisena ajatuksena tässä, kun tämä on ollut niin terveys-, lääkäri- ja asiantuntijakeskeistä tämä vuosi, niin olisiko mahdollista, että esimerkiksi kouluissa ja muissa - no kouluissa lähinnä niin kuin voisi olla myös läsnä lääkäri yhdessä vanhempien, esimerkiksi vanhempainillassa, jossa olisi sitten vaikka ryhminä sitten myöskin, myöskin lapset mukana (--) [00:09:50]. Että tuota, se, siinä on pelkoa myöskin. Elikkä pelon poistaminen ja tämä tämmöinen, musta ois hirveen hyvä, että olisi myöskin tämä lääkärin näkökulma sitten tässä jollain tavalla järjestettynä.

[00:10:05] M. LINDSTRÖM: Aivan. Se onkin hyvä, hyvä uudenlainen idea. SDP:n Säde Tahvanainen, mitä, minkä keinoin siinä kohdistaisit nuoriin heidän auttamisekseen?

[00:10:18] S. TAHVANAINEN: Mä toimin tuolla nuorten arjessa erityisluokanopettajana ja voisoin sanoa, että tietyn ryhmän tilanne ei juurikaan ole muuttunut. Se on ollut aika, aika onneton jo pitkään. Eli tuota, meillä on niin kuin tosi huonosti voivia nuoria, mutta sitten tämä tämmöinen niin sanottu tavallinen nuori on nyt lähtenyt tähän samaan kelkkaan mukaan osittain. Komppaa sen takia tuota Kristiania tuossa edellisessä puheenvuorossa, että näitä vapaa-aikaryhmiä. Ja toisena, (-) [00:10:43] toisena myöskin sen mielenterveyspalvelukuvion, että sen näen tuolla arjessa, että meillä on aivan liian tolkuttoman pitkät jonot ja melkein mahdoton päästä, vaikka kuin pitkään olisi näissä tilanteissa, tuota, odoteltu, että se on vuosi tai 2. Muutama kuukausikin on nuorelle ihan liian pitkä aika niissä kriisitilanteissa, että semmoisia aikuisia, jotka pystyvät nopeasti kuuntelemaan nuoria. Ja tähän tarvitaan todellakin lisäresursseja, ei näillä nykyresursseilla opettajat ja tuo koulun tukihenkilöstö ehdi eikä pysty vastaamaan tähän akuuttiin hätään.

[00:11:21] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Puhutaankin mielenterveysasioista hieman myöhemmin sitten lisää, mutta otetaan vielä Liike Nytin Marita Knevel.

[00:11:30] M. KNEVEL: Oikein hyvää iltaa. Tässä on ollut tosi loistavia ajatuksia ja ideoita. Itse haluaisin olla tosiaan lisäämässä semmoista aitoa välittämisen ilmapiiriä ja kiireetöntä kohtaamista ja kuunnella niitä nuoria ja kysyä heiltäkin tosiaan, mitä he haluaa. Eli nuori edellä. Liikunta- ja taidepainotteisten harrastusten mahdollistaminen, niin, niin uskon, että se tuo hyvää mieltä ja, ja sitten tosiaan niin se, että on mielenterveysapua, että kun nuori osaa hakea tai hän hakee apua, niin sitä apua pitää tulla sitten ja nopeasti.

[00:12:13] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos kaikille vastauksista. Päästetään seuraavaksi itse nuoret ääneen. Katsomme yhden videon, jossa he kertovat sitten siitä, miten korona on vaikuttanut heidän arkeensa. Jatketaan keskustelua tämän jälkeen.

[videon kesto 1 min 15 s]

[00:13:47] M. LINDSTRÖM: No niin, ja kuten insertistä äsken kuultiin, osa nuorista voi huonosti. Kynnys avun hakemiseen voi joskus olla hyvinkin korkea, etenkin mielenterveys(-) [00:13:57] liittyen ja kun sitä apua sitten rohkaistuu hakemaan, niin sitä ei tosiaan ihan heti välttämättä saa. Vantaalla mielenterveyspalveluihin on, on pitkä jono monin paikoin ja asiakasmäärät ovat paitsi kasvussa, niin myös ongelmat ovat yhä haastavampia nuorilla, koska tietysti apua kun joutuu pitkään odottaa, niin siinä, siinä sitten ongelmatkin ehtii ehkä paisua. Ja kysymys kuuluukin, että kuinka nopeasti nuorten tulisi päästä mielenterveyspalvelujen piiriin ja millä tavalla Vantaan mielenterveyspalveluja kenties pitäisi kehittää, jotta sitten ne vastaisivat tähän kasvavaan kysyntään? Otetaan tähän RKP:n Kristian Rehnström ensimmäisenä vastaamaan.

[00:14:41] K. REHNSTRÖM: Joo, kiitoksia. Tietysti, niin tuota, aina, aina kun on tällainen tilanne päällä, niin aina, aina niin kuin odotetaan liian kauan, että kyllähän sitä pitäisi päästä, päästä viiveettä ja heti. Se on sitten niin kuin resurssikysymys aika pitkälti ja varmaan joskus, joskus, niin tuota, joskus virkoja saattaa olla niin kuin riittävästi, joskus nekin, nekin (-) [00:15:02] täyttämättä. Se on haastavampi, haastavampi tilanne sitten. Kyllä, kyllä, tuota, mahdollisimman nopeasti pitäisi päästä, päästä apua sitten saamaan.

[00:15:16] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Mitä Liike Nytin Marita Knevel sanoo tähän?

[00:15:22] M. KNEVEL: Jos nuorella on akuutti hätä, niin sitä apua on saatava tosi nopeasti. Viikon sisällä mun pitäisi, mun mielestä pitäisi saada sellainen takuu, että viikon sisällä sitä apua saa. Eli me tarvitaan lisää työntekijöitä ja lisää rahaa. Se on se.

[00:15:41] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Mitä sanoo perussuomalaisten Kai-Ari Lundell?

[00:15:47] K. LUNDELL: Tietenkin mahdollisimman nopeasti. Mä sanoisin näin, että viikon sisällä. Kouluissa tietenkin päästään nopeammin tapaamaan ammattilaista, mutta sitten yksi mahdollisuus on tietenkin etäpalvelut, että pääsisi niin kuin tunnustelemaan heti kärkeen, kun ongelmaa tulee, että osa nuorista kaipaa oikeasti sitä nopeasti sitä apua. Koskaan ei nimittäin tiedä mitä tapahtuu. Kiitos.

[00:16:14] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Feministien Johanna Sjöholm, mitäs mieltä olet tästä? Kuinka nopeasti pitäisi päästä palvelujen piiriin, kun tarve on?

[00:16:24] J. SJÖHOLM: Kriisitilanteessa pitäisi päästä saman vuorokauden aikana ja sitten, jos on akuutti tilanne, viikon sisällä. Ja totuushan Vantaalla on se, että esimerkiksi koulupsykologille riippuen koulusta ei välttämättä pääse kuukauteenkaan ja Nuppiin on 3-4 kuukauden jonot. Ja se on, se on aivan liian pitkä aika nuoren elämässä odottaa, jos on akuutti avuntarve.

[00:16:51] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Vihreiden Sirpa "Siru" Kauppinen, mitä mieltä olet tästä?

[00:16:57] S. KAUPPINEN: Kiitoksia. No ensinnäkin kouluissa pitää päästä, kun kaikissa kouluissahan ei pääse terkkarille, kun terkkari ei ole paikalla tai muuta, tai psykologille tai muuten niin helposti. Elikkä se on tosi (-) [00:17:08] siellä pääsee heti ja nopeasti mukaan juttelemaan sen niin kuin ihan akuutin tilanteen. Ja sitten tuo terveysterveys-, mielenterveyspalvelujen jonothan on ihan valtavat ja sehän tulee tosi kalliiksi, kun se hätä ehtii kroonistua ja masennus syventyä ja ne ongelmat pahentua. On paljon halvempaa myös hoitaa ne heti ja oikea-aikaisesti, eli se vaatii myös lisää (-). Ja sitten, tuota, ja sitten siinä varsinaisessa hoidossa tarvitaan sen lääkityksen lisäksi myöskin ennen kaikkea ja ennen kaikkea sitä terapiaa, koska sen on todettu olevan se, joka auttaa paljon, ja Suomessa on ehkä vähän liian vähän sitä tarjolla ja varsinkin Vantaalla, että, että siihenkin pitää satsata lisää. Tämä tulee kumminkin halvemmaksi, koska se, että me ollaan samassa tilanteessa kuin 90-luvun laman jälkeen, jolloin joka viides oli sitten mielenterveyspalvelujen asiakas ja, ja paljon syrjäytyi ja hommat kroonistui, niin se oli sitten tosi kallista ja sen laman laskuahan me maksetaan vieläkin. Että tästä ei tulisi samaa, niin meidän pitää ihan oikeasti panostaa näihin (-) - kouluissa tukeen, että sitä saa heti ja mielenterveyspalvelujen jonoihin, että pääsee aloittamaan sen hoidon ja sitten siihen, että sitä terapiaa on tarjolla riittävästi.

[00:18:21] M. LINDSTRÖM: Pirjo Luokkala, keskusta.

[00:18:24] P. LUOKKALA: Joo. Kiitoksia puheenjohtajalle. Ja ihan sen verran kerron, että oon itse ollut tuolla lastenklirikassa töissä 21 vuotta virassa ja oon ollut lastenpsykiatriallakin töissä ja olen ammatti-ihmisenä sitä mieltä, että nuoren hätään pitää vastata heti, ihan samana päivänä. Ja tuota, oli se sitten puhelinyhteys,

etäyhteys, mikä vaan niin joku apu täytyy saada heti silloin, kun se hätä on suurin. Sitten se, että miten siihen hoidon portaaseen pääsee, niin se on tilanteen mukaan - aina arvioidaan, mikä olisi sen nuoren tilanne. Joskus se voi olla samana päivänä, täytyy saada se nuori avun piiriin. Eli sitä ei voi niin kuin sanoa, että viikon päästä, kuukauden päästä, se on aina yksilöllisesti arvioitava.

[00:19:08] M. LINDSTRÖM: Entä Loviisa Kaartokallio, kristillisdemokraatit?

[00:19:14.] L. KAARTOKALLIO: Kiitos, puheenjohtaja. Ihan samaa mieltä kuin mitä Luokkalan Pirjo tuossa äsken totesi, että apu - ja KD-vantaassa me ollaankin puhuttu siitä, että meillä pitäisi olla Vantaan oma niin kuin 24h-puhelin, joka vastaa nuorten mielenterveyshätään ja, ja ongelmiin. Ja sen haluaisin tuoda - itsekin olen luokanopettaja - että meillä on tosi nuoria mielenterveysongelmaisia. Meillä on koulupudokkuutta, meillä on ahdistuneita, meillä on viilteleviä oppilaita jo siellä 5.-luokkalaiset, 4.-luokkalaisissa, elikkä me puhutaan tosi nuorista lapsista, jotka ei ole oikeastaan vielä meidän mielikuvissa edes nuoria. Ja koulukuraattoreille on valtavat jonot. Heille ei välttämättä pääse niin kuin edes saman viikon sisällä ja tämä on varmaan semmoinen asia, mitä Vantaan tulevat valtuutetut joutuu pohtimaan, että miten alueet eriarvoistuu, koska tämähän on ihan fakta. Että esimerkiksi mä tiedän, että, että tuota, meidän, meidän alueella on valtavat jonot tutkimuksiin ja on pitkät jonot kuraattorille. Elikkä heti puhelinapua ja tapaamisapua tarpeen tullen ja, ja tuota, semmoitsa pitkäaikaista rinnalla kulkemista. Ei auta vaan se, että me vähän tuetaan lasta tai nuorta. Ja se perhekin tarvii tukea, miten seistä masentuneen, miten seistä ahdistuneen kanssa. Kaikkea ei voi kaataa opettajille ja terveydenhoitajat voi olla esimerkiksi vain 2 päivänä koulussa. Kuraattori voi olla vaikka vain 2 päivänä koulussa. Elikkä musta tuntuu usein, että meillä kuntalaisilla ja valtuutetuilla, tai valtuutetuiksi haluavilla, niin ei välttämättä ole ihan realistista kuvaa koulumaailman haasteista, kolmiportaisesta tuesta ja siitä kaikesta, mitä on tällä hetkellä siellä menossa. Elikkä lisää käsiä ja lisää rahaa, inhimillisyyttä, investointia nuoriin ihmisiin.

[00:21:18] M. LINDSTRÖM: Kiitos, Loviisa. Otetaan vasemmiston Nina Pispala seuraavaksi vastaamaan.

[00:21:29] N. PISPALA: Joo, hei, kiitos. Tuota, tosiaan nämä ongelmathan on jopa on niin kuin todella, todella varhaisessa, on siis niin kuin päiväkotikäisiä, että joissain päiväkodeissa on ongelmia siitä, että siellä on lapsia, jotka selvästi tarttisi niin kuin mielenterveyspalveluita ja niitä ei ole välttämättä antaa. Ja kouluissahan suht nopeasti pääsee psykologille, mutta sitten jos pitää päästä kunnallisen kautta, että puhutaan nuorista tai nuorista aikuisista, niin siinäkin niin kuin periaatteessa välittömään hätään reagoidaan. Se - jos vaan ihminen osaa saa hakea sen avun tai joku auttaa, niin se apua saa ihan saman päivänkin aikana, ja akuuttia hoitoa periaatteessa saa. Siinä kestää liian kauan, että sen saa, se voi tosiaan olla useita kuukausia. Mutta ehkä vielä ongelmallisempi on tavallaan se, että kun niitä resursseja mielenterveyspalveluissa on ainoastaan niihin akuutteihin tapauksiin, niin

ä usein siinä käy niin, että ihminen saadaan sen akuutin vaiheen ohi tavallaan, ettse saadaan jotenkuten vähän niin kuin jaloilleen, mutta sitten se täytyy pistää pellolle sieltä mielenterveyspolilta. Ja sitten se romahtaa uudelleen. Että ihmiset siinä vaiheessa, kun ne on silleen, että jos mä vielä saisin vähän niin kuin tukea, jos mä saisin terapiaa, niin mä saisin oikeasti niin kuin jalat kunnolla alle. Ja siinä vaiheessa se matto vedetään alta, että ihmiset on sitten jatkuvasti sellaisessa kierteessä, että ne paranee, sitten ne joutuu omilleen, sitten ne on taas akuuttitarpeessa ja se on, se on hyvin ongelmallista. Ja tosiaan terapiaan on varsin vaikea päästä.

[00:23:14] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Kokoomuksen Tiia Karpin, mitä ajatuksia tämä sinussa herättää?

[00:23:22] T. KARPIN: Kyllä (--) [00:23:22] kysymys, että kuinka nopeasti, nopeasti hoitoon päästävää, että kun tilanne on akuutti, niin kyllä tosiaan mä olen yhtä mieltä tuolla, tuo viikko kuulostaa ihan realistiselta. Mun mielestä siinä ajassa on saatava kontakti sosiaalityöntekijään tai mielenterveyshoitajaan. Tuo Loviisan esille tuoma idea siitä puhelimesta, joka olisi 24 tuntia tavoitettavissa, sekin on loistava idea, mutta itse ehdottaisin myös tämmöistä nuorille ehkä ominaisempaa kanavaa, niin kuin esimerkiksi tämmöinen chatti, jossa olisi sitten alan ammattilainen vastaamassa, mielenterveyshoitaja, sosiaalityöntekijä, joka siellä päivystäisi. Eli heillehän on kauhean tyypeistä, että he chattailevat ja sitä kautta ehkä vähän empivät, onkohan mulla nyt, tarviinkohan mä apua, ja se voisi olla sellainen matalan kynnyksen keino, mutta viikossa pitäisi löytyä se kontakti, että sitten voidaan ohjata psykologille tai psykiatrille tarvittaessa ja saada siitä se hoitosuhde käyntiin ja jatkumaan.

[00:24:17] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Vielä viimeisenä tähän SKP:n Eeva Kaukoluoto. Minkälaisia mietteitä sinulla on?

[00:24:25] E. KAUKOLUOTO: Tuossa tuli erinomaisen hyviä ideoita ja, ja osa niistä on varmaan jo käytännössäkin, mutta se peruskysymys on se resurssikysymys. Ja tuota, ajattelin itse tuoda tämän näkökulman esille, että, että yleensä lasten ja nuorten mielenterveysongelmat, ne liittyy myöskin sen yhteisön, perheyhteisön taikka lähiyhteisön muun sekä että niin kuin tilanteeseen. Elikkä tässä pitäisi olla tämmöinen enemmän yhteisöllinen, siis tässä ennaltaehkäisevässä. Jos meillä nyt joka 10. nuori kärsii mielenterveysongelmista, niin siellä, siellä on tulossa siis, ja on edelleenkin, niin kuin semmoinen tilanne, että, että siihen voitaisiin auttaa ihan yhteisöllisin keinoin niihin asioihin. Ja, ja onhan se totta, että, että tuota, usein niillä perheillä, joilla, joiden lapset kärsivät ja ovat ehkä lastensuojelussakin, niin, niin on monenlaisia ongelmia. Eli nähdä tätä asiaa tämmöisenä laajempuna yhteisöllisenä, yhteiskunnallisena, että, että vanhemmilla olisi töitä ja olisi kunnan asunnot ja niin edelleen, mutta että lapsille tietenkin pitäisi saada - sitten kun ne akutisoituu tai tulee, tulee todella vakavaksi, niin ilman muuta yksilöllistä hoitoa. Mutta mä ajattelen sitä, että nyt varsinkin tämän koronavuoden jälkeen, niin tässä on niin kuin niin iso niin kuin kriisiytymisen paikka. Ammattilaiset ei yksin koulussa,

päivähoidossa, lastensuojelussa, näissä missään muuallakaan, ei pysty vastaamaan tähän. Niitten täytyisi ottaa tällainen yhteisöllisempi näkökulma ja niihin, siihen resursseja sitten. Ja ehkä konkreettisesti ehdotuksena esimerkiksi lastensuojelun sosiaalityöntekijät voisivat käydä kouluissa, olisi tiettyjä aikoja heille ja he voisi yhdessä opettajien kanssa niin kuin käydä näitä asioita läpi koko luokan kanssa ja näin edelleen.

[00:26:16] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Siinä tuli konkretiaa. Otetaan SDP:n Säde Tahvanainen vielä tähän. Ole hyvä.

[00:26:24] S. TAHVANAINEN: Joo. Tässä on tullut todella monta hyvää ajatusta ja itse näen tätä kenttätöitä vähän pienemmän kunnan näkökulmasta ja voin sanoa, ihan sama ongelmat on joka kunnassa, että tämä ei kosketa yksinomaan Vantaata eikä pääkaupunkiseutua, vaan on iso kansallinen ongelma tämä mielenterveyspalvelujen saatavuus ja myöskin tämä perheiden tukemisen, jonka pitäisi sote-uudistuksessa olla niin kuin ykkösasioita. Siihen kun mennään, niin jos ei, jos ei nämä asiat parane, niin hukkaan on heitetty sitten se uudistus. Elikkä näkisin tässä monta palikkaa, jotka pitää uudistaa ja Eeva toi tässä tosi hyviä ajatuksia. Nyt se rupesi minua pudottamaan linjalta. Jos mä ihan (-) [00:27:05] pahoittelut tuosta, niin, niin tuota, niin (-) tuo perhetyö, mä näen kans myöskin ennaltaehkäisevän perhetyön mahdollisimman varhain, niin se on kaikista tehokkaita ja tuottavinta sekä perheelle että yhteiskunnalle. Ja tuota, sitten tämä niin kuin mahdollisimman pikainen pääsy todellakin näihin palveluihin, siinä pitäisi - ja olisin itse valmis (-) (arvosetelijärjestelmää) ottamaan käyttöön. En muuten välttämättä kaikissa palveluissa kannata sitä, mutta näissä sillä voisi olla terapiapalveluun pääsyssä varsinaista hyötyä perheille.

[00:27:39] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos vastauksista. Ja jatkokysymys. Monessa vastauksessa toistui nimittäin tämä resurssien lisääminen ja siellä suoraan mainittiin rahakin, että lisää rahaa ja lisää käsipareja, mutta milläs nämä sitten rahoitetaan? Pitääkö Vantaan ottaa lisää velkaa vai korotetaanko jotain veroja, joilla nämä sitten rahoitetaan, vai leikataanko jostain muualta? Otetaan sieltä Loviisa Kaartokallio, jolla oli käsin muutenkin pystyssä. Ole hyvä. Mistä rahaa?

[00:28:10] L. KAARTOKALLIO: Kiitos, puheenjohtaja. Tätä me ollaan pohdittu KD:ssa, että mistä rahaa ja meidän mielestä esimerkiksi suuret investoinnit on - nyt on tärkeitä investoida ihmisiin, koska silloin kun esimerkiksi nuori tai lapsiperhe kärsii mielenterveysongelmista tai on haasteessa syrjäytyä, niin silloin se investointi tulee liian myöhään, jos se tulee sitten joskus toisen asteen opinnoista, tai silloin me tavallaan niin kuin hengitetään, tekohengitetään jo, tai elvytetään jo uponnutta. Elikkä KD on ajatellut ihan niin, että ratikkahanke on nyt semmoinen asia, mikä pitäisi laittaa syrjään tässä taloudellisessa tilanteessa ja jos pystyy lisäämään, tuota, esimerkiksi maanmyyntiä ja kaavoittamalla miettimään niin kuin yritysten tukemista, sen kentän (-) [00:29:02] kasvattamista ja sitten tavallaan miten me tehdään houkuttelevaksi Vantaata niin kun lapsiperheille, jotka on tavallaan

työelämässä kiinni, niin se on myös asia, mitä meidän tulee Vantaalla tulevien kuntapäätäjien pätkäillä. Elikkä meidän houkuttelevuus - koska sitten jos meidän pitää myös kilpailla, niin kuin Vantaan pitää kilpailla Espoon ja Helsingin kanssa, meidän pitää säilyttää ja synnyttää imuvoimaa, ja KD ei usko, että se on ratikka. Me uskotaan, että se on laadukkaat, hyvät lähipalvelut, toimiva, ketterä joukkoliikenne, joka seuraa meidän kaupungin kasvua, eikä sitten ole sementoitu raiteisiin.

[00:29:38] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Mennään kaupungin kehittämiseen vähän myöhemmin. Tässä tuli ihan hyviä rahoitusehdotuksia. Sirpa Kauppinen vihreistä, miten, mistäs rahaa kaikkeen tähän, mitä toivotaan?

[00:29:49] S. KAUPPINEN: No ihan yksinkertaisesti se, että meillä ei ole varaa olla toimimatta, koska kun mietitään sitä, että mitä se maksaa, että me syrjäytetään lapsia sillä, että me ei hoideta niitten mielenterveysongelmia, että me syrjäytetään niitä nuoria, niin se kustannus on niin kuin aivan valtava, että tämä kustannusvertailu. Toinen asia on sitten se, että kun verrataan investointeja, en tarkoita nyt ratikkaa vaan ihan ylipäätänsä teitä ja katuja, mitä tahansa investointeja nyt onkaan, niin aina mietitään tarkkaan se yhteiskunnallinen niin kuin kannattavuus, että mitä sillä rahalla saa, onko se kannattava, onko se taloudellisesti kannattava investointi. Mutta tämä investointi, että me investoitaisiin tähän palveluun, niin se kyllä tuottaa huomattavasti enemmän kuin sitten moni muu investointi. Eli kyllä tämä investointina on erittäin kannatettava ja tätä ajattelua toivoisin moniin muihinkin palveluihin, joilla voidaan ikään kuin saada sitä säästöä aikaiseksi, koska merkittävät kustannukset ovat tulossa, jos tätä asiaa ei hoideta.

[00:30:49] M. LINDSTRÖM: Kiitoksia. Vasemmiston Nina Pispala, mistä sinä löytäisit rahaa?

[00:30:58] N. PISPALA: No yksi, mitä, mitä, tuota, vasemmistossa on mietitty, että, että tuota, Vantaalla ei ole mitenkään mielettömän korkea kunnallisvero ja sitä voisi ihan hyvin korottaa hyvin vähän. Ja siitä huolimatta se hyvin pienikin korotus itse asiassa toisi valtavasti lisää tuloja, että semmoinenkin, millä saisi nyt tämän hetken tämmöiset säästötavoitteet, mitä on Vantaalla ollut, niin ne saisi katettua leikkausten ja kurjistamispolitiikan sijaan, niin saisi katettua, oliko se nyt 0,5 prosentin korotuksella, joka tarkoittaisi, joka käytännössä tekisi niin kuin (pienituloisemmille) [00:31:48] tapahtuisi mitään ja 4000 euron kuukausituloillakin se veronmaksun lisä olisi joku 120 vuodessa. Elikkä ei juuri mitään, ja sillä saataisi todella paljon parannettua asioita, koska rahaa ei tule tyhjästä. Lainakin on tietysti mahdollinen. Tällä hetkellä itse asiassa lainanotto on tavallaan aika edullista. Korot ei ole kauhean korkealla, mutta investoinnit on tietysti aina hyvä idea. Mutta veronkorotus mun mielestä olisi niin kuin erittäin järkevä pitää niin kuin pöydällä vaihtoehtona tällä hetkellä. Kiitos.

[00:32:18] M. LINDSTRÖM: Selvä homma, kiitos. Marita Knevel Liike Nytistä siellä pudistelee päätään veronkorotuksille ja velan ottamiselle. Mitä mieltä olet, milläs palvelut rahoitetaan sitten?

[00:32:29] M. KNEVEL: Joo, juuri, juuri tuota mieltä. Ja, ja sitten lisäksi, että mitä me ollaan liikkeessä mietitty ja ollaan vahvasti sitä mieltä, niin turhaa byrokratiaa tulisi purkaa pois. Ja tarkkaan harkitaan, esimerkiksi kun ihmisiä jää eläkkeelle hallinnosta, että mitkä työpaikat tai mitkä vakanssit kannattaa säilyttää ja mitkä voisi järjestellä toisilla tavoin. No sitten nämä investoinnit, että, että kyllä tuo ratikkahanke esimerkiksi joutaa puihin. Sitten kunnan kiinteistöjä voidaan myydä ja yrityksiä houkutella Vantaalle. Sen mukana tulee niitä verorahoja runsaamminkin, ja harmaata taloutta tulee kitkeä. Ja ihan niin kuin Sirpa Kauppinen tuosta sanoi, niin suuret säästöt tulee siinä ihan, että meillä ei todellakaan ole varaa olla toimimatta, että meidän on toimittava nytten. Anteeksi, vielä yksi, mikä - elikkä kun rakennetaan esimerkiksi uusia kouluja esimerkiksi, niin rakennetaan ne hyvin ja terveesti ja kunnolla. Sen halusin vielä lisätä.

[00:33:42] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Kokoomuksen Tiia Karpin, mitäs mieltä olet? Korotetaanko veroja vai otetaanko lisää lainaa vai jotain muuta?

[00:33:51] T. KARPIN: No kokoomuksessa mehän emme kannata kunnallisveron korotusta, että ei koroteta veroja, ja lainankin kanssa on syytä kyllä olla hyvin tarkkana, koska lainathan pitäisi maksaa sitten takaisin, niin kuin me kaikki tiedämme, ja siihen me tarvitaan veronmaksajia. Eli Vantaasta pitäisi tehdä maineeltaan hyvä kaupunki, nousta sinne Espoon ja Helsingin kelkkaan mukaan ja saada tämä houkuttelevaksi paikaksi muuttaa ja pysyvästi asua. Juuri lapsiperheitä, ihmisiä, jotka maksaa veroja, niin siitähän me saadaan tuloja. Ja tehdään Vantaasta yritysmyönteinen paikka, että yritysten on matalalla kynnyksellä helppo tulla Vantaalle, investoida, sitä kautta me saadaan rahaa. Eli me ajattelemme sillä tavalla, että pienistä puroista syntyy se suuri joki, mistä ne rahat tulee. Eli, eli tuota, täytyy nähdä se kokonaiskuva, se koko kaupungin, kaupungin tilanne, ja, ja toki tuo maankäyttö, sen, sen myynti ja tietysti - tai onkin tehty ja sitä on syytä harkita, mutta kyllä mun mielestä tässä niin kuin se, se tuota, yritysten saaminen Vantaalle ja veronmaksajat, että me saadaan oikeasti veronmaksajia jäämään Vantaalle asumaan.

[00:35:02] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Pirjo Luokkala keskustasta, miten keskusta rahoittaisi nämä resurssit, lisäresurssit sitten esimerkiksi mielenterveyspalveluihin?

[00:35:13] P. LUOKKALA: Joo, kiitoksia puheenvuorosta. Elikkä tuota, tässä on tullutkin jo ihan hyviä asioita. Joitakin mä haluan vielä tässä korostaa. Elikkä nimenomaan verotuloja lisäämällä voidaan mahdollistaa näitten palveluiden toteuttaminen, mutta ei veronkorotuksilla, vaan niin kuin edellinen puhuja tässä, Tiiaako hän oli nimeltään, niin sanoi tästä, että me tarvittaisi Vantaalle yrityksiä, jotka palkkaa työntekijöitä, joista me saadaan niitä verotuloja. Se toisaalta semmoista

aktiivisuutta lisäisi meitä kaupungissa kaiken kaikkiaan. Sitten tässä joku otti esille tämän maanmyynti asian. Tuolla kun iltakävelyllä käy ja juoksemassa, niin huomaa, että meillä on vielä paljon täällä maita, joita me voitaisiin myydä. En tiedä, onko ne kaikki Vantaan omistuksessa, mutta silloin me ei jouduttaisi, tuota, palveluja kiristämään, vaan me saataisi hoidettua nämä peruspalvelut ja arjen asiat. Missään nimessä veronkorotusta ei, koska se on myrkkyä taloudelle.

[00:36:13] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Kai-Ari Lundell perussuomalaisista, oletko samaa mieltä? Myydään maat ja niin edelleen,vaan milläs perussuomalaiset sitten rahoittaisi palveluja?

[00:36:25] K. LUNDELL: Kuuluuko?

[00:26:27] M. LINDSTRÖM: Hyvin kuuluu.

[00:36:28] K. LUNDELL: Hyvä. Se näyttää, että mikki ei olisi päällä, että tämä on hämmentävä tilanne. No niin, jos -

[00:36:35] M. LINDSTRÖM: (--) [00:36:35] suorat lähetykset, joskus on, mutta hyvin kuuluu (-).

[00:36:37] K. LUNDELL: - nyt ajatellaan nimenomaan nyt näitä koronan tuomia mielenterveysongelmia, niin akuuttiin tarpeeseen on pakko ottaa pikkuisen vaikka lainaa, koska muutenhan me ei rahaa saada heti oikeastaan millään, mitään vararahastohan meillä ei ole. Kuten Loviisa Kaartokallio totesi, niin mekin olemme sitä mieltä, että ilman muuta ratikka jäihin, koska silloin saadaan noin 200 miljoonaa euroa lähes heti kehiin. Pitkällä jänteellä pitää kaavoittaa lisää omakotialueita. Viime vuonna rakennettiin tosi vähän omakotitaloja, vain 140 ja semmoinen määrää ei kesää tee. Sitten vielä erikseen on pakko mainita hyvät koulut, sillä veroa maksava, lapsellinen suuri keskiluokka tietenkin liikkuu hyvien koulujen perässä. Meillä pitää olla paremmat koulut kuin naapurikunnissa. Yrittäjiä pitää houkutella lisää. Mutta toisin kuin vasemmistoliitto, PS ei missään nimessä ole nostamassa kuntaveroa. 19 prosenttia, se on pääkaupunkiseudun korkein. Tässä näitä eväitä. Kiitos.

[00:37:53] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Kiitos paljon vastauksesta. RKP:n Kristian Rehnström. Mitä mieltä olet?

[00:38:00] K. REHNSTRÖM: Joo, kiitoksia. Veronkorotus ei missään nimessä ole mahdollisuus, se karkottaa niin kuin hyviä - ja vähintään Vantaan, Vantaan houkuttelevuutta kyllä - se, se niin kuin ei ole mahdollista. Mutta mä niin kuin sanoisin niin, että, että se ei pelkästään, pelkkä raha olisi niin kuin ongelma tässä. Ongelma on (-) [00:38:21] se, ettei ole koulutettuja ammattilaisia riittävästi. Esimerkiksi ruotsinkielisiä kuraattoreita ja psykologeja ei ole koulutettu herraties moneen vuoteen, eikä niitä suomenkielisiääkään ole mitenkään riittävästi. Meillä ei ole niin kuin, ei ole mistä ottaa, vaikka pystyisi laittamaan vakansseja niin kuin

liikkeelle, niin ei ole hakijoita. Tämä on äärettömän iso ongelma, johon tarvitaan kyllä sitten myöskin valtion koulutuspoliittisia niin kuin toimenpiteitä tähän mukaan. Sitten yksi, mikä mua huolettaa tosi paljon on sitten, miten käy niin kuin jos, jos, jos niin kuin nämä hyvinvointialueet tulee ja niin sanottu sote toteutuu, koska silloin tämä pirstaloituu entisestään ja siitä tulee tosi vaikeata. Kunta ei enää sen jälkeen pysty, pysty niin kuin omin toimin siinä määrin kuin tänä päivänä niin kuin hoitamaan näitä asioita. Siinä on erittäin, erittäin iso haaste.

[00:39:12] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos paljon. Eeva Kaukoluoto SKP:sta. Millä SKP rahoittaisi sitten nämä palvelut?

[00:39:21] E. KAUKOLUOTO: Ensinnäkin ajattelen niin, että nyt on ihan erilainen tilanne, että tässä tarvitaan niin sanottuja laadullisia ratkaisuja. Ja kuntatyöpaikka on kuitenkin 440 000, se on Suomen suurin työpaikka ja tämä koskee Vantaata niin kuin kaikkia muita kuntia. Eli tämmöinen ehdotus, että ajatellaan, koska se on vuorovaikutustyötä pääosin, just tämä sote ja sivistys ja koulutus ja niin edelleen. Niin että näiden henkilöiden, näistä monet kärsivät myöskin mielenterveys- ja uupumusongelmista. Vaikkapa tehtäisi Vantaalla oma kokeilu, vähennettäisiin vaikka 10 prosentilla työaikaa esimerkiksi ja sitten se, se 10 prosenttia voisi ajatella, että he käyttäisi sen esimerkiksi joko vapaaehtoisesti tämmöiseen niin kuin vuorovaikutusolemiseen, joko itsensä kohentamiseen tai näitten oppilaiden tai siis työyhteisöjen ja niin edelleen - eli että saadaan sitä voimavaraa. Että siitä asiasta mä oon kuullut, mä oon itse ollut Helsingin kaupungilla viimeiset 25 vuotta ja, ja tuota, tiedän sen, että keskustelu tästä, että siellä byrokratiasta otetaan pois, niin se, se ei ratkaise tätä, että se on se vanha laulu, että pitäisi päästä nyt ajattelemaan tätä työtä, tämän työn laadullista olemusta ja miten sitä - että ne ihmiset, jotka on työssä, terveydenhoitajia muuten ja sairaanhoitaja meillä on 44 000, niin 10 prosenttia tästä (-) [00:40:53]. Eli he on niin valtavan työpaineen alla - ja että tehtäisi tämmöinen oma kehittämiskokeilu tässä, että henkilöstön työkykyä parannettaisi samanaikaisesti, kun kehitetään tätä toimintaa. Tämä oli tämmöinen. Ja siis se tuottaa, se tuottaa ja siihen rahaa valtiolta kyllä riittää (--)

[00:41:15] M. LINDSTRÖM: No niin, kiitos. Se jää nähtäväksi. Otetaan tähän rahakysymykseen vielä SDP:n Säde Tahvanainen ja siirrytään sitten eteenpäin. Miten SDP:ssä ajatellaan, miten palvelut rahoitetaan, nostetaanko veroja vai myydäänkö maata?

[00:41:30] S. TAHVANAINEN: Joo, ensinnäkin tähän talouden isoon kuvaan, niin täytyy vähän romauttaa tätä realismin tasolle. Eli, tuota, ensinnäkin niin Vantaan talous on tällä hetkellä ihan kohtuullisessa kunnossa. Meillä on noin 400 miljoonaa euroa takavuosilta ylijäämiä (--)

[00:41:45] katsotaan kuntataloutta 4 vuoden sektorilla aina. Ja tuota, tällä hetkellä se on onneksi yllätykseksemme myöskin viime vuodelta tasapainossa, että meille tuli huomattavan paljon ylijäämäsempi budjetti kuin mitä odotettiin. Sillä tavalla se vähentää verotulopainetta, sen korottamispainetta, mutta jossain tilanteessa saattaa olla, että joudutaan

harkitsemaan, että sitä ei pidä poissulkea tietenkään välineenä. Sitten näihin investointeihin, niin kannattaa muistaa tällaiset niin kuin kasvuinvestoinnit, että on vähän eri asia kuin sitten tällaiset meidän peruspalveluinvestoinnit. Nämä kasvuinvestoinnit, meillä tehtiin tämä Kehärata, joka oli aikanaan kasvuinvestointi, aivan yhtä iso kysymys ja vastustuksen aihe kuin tämä ratikka. Meillä on tullut yli 30 000 asukasta lisää sen jälkeen. Mä itse muutin silloin, kun tämä oli - vähän ennen kuin alettiin rakentamaan, oli tehty päätös jo kyllä, ja se on tuonut sitä kasvojenkohotusta. Uusia nuoria asukkaita, uusia asukkaita todella paljon Vantaalle, ja niin tulee tuomaan myös ratikka. Ja vielä ratikan hinnasta, nyt on pakko vähän haastaa tätä, ei oo liian pliisu tämä tentti. Jos me valtakunnan tasolla vedetään, niin kuin sanotaan, että syömävelkaa ei saa tehdä. Ja nyt täällä perussuomalaiset sanoo näin muun muassa valtakunnan tasolla, ja nyt sanotaan, että 200 miljoonaa olisi sitten käytettävissä näihin palveluihin, niin se on vähän pikkuisen ehkä jopa linssin viilausta. Vai otatteko te 200 miljoonaa peruspalveluihin tällaista syömävelkaa? Eli kyllähän meidän pitää pysyvät menot toteuttaa sitten ihan pysyvillä tuloilla, eli se on verotulorahoituksella. Ja tuota, vielä ihan tähän loppuun vielä tästä rahoituksesta. Meillä muun muassa täällä lastensuojelupuolen menot on aika hurjaa luokkaa ja siitä me ollaan erityisen paljon tällä vaalikaudella keskusteltu. Me ollaan pantu tällainen SIB-hankekin pystyyn. Mä toivoisin, että me saataisiin niitä tuloksia sieltä aikaseksi. Tällä hetkellä ei näytä (--) [00:43:33] kauhean tehokas järjestely, mutta on, on pyrkimys siihen, että me pystyttäisi siirtämään nimenomaan tänne ennaltaehkäisyyn näitä rahoja, jolloin niin kuin muutaman miljoonan lisämeno täällä niin sanotusti palvelun menopuolella tuottaa huomattavan paljon säästöjä.

[00:43:50] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitoksia. Ratikasta keskustellaan seuraavassa vaalipaneelissa vähän tarkemmin, mutta sen verran, että Kai-Ari Lundell, vastaa sinä tuohon 200 miljoonaan, mitä Säde Tahvanainen tuossa sanoi ja sen jälkeen vielä otetaan Johanna Sjöholmin kommentit tähän talouspuoleen. Sitten siirrymme eteenpäin.

[00:44:08] N. PISPALA: Anteeksi, saisinko mä puheenvuoron, kun mun puheenvuoroa on kommentoinut niin moni ihminen, niin saisinko tilaisuuden vastata?

[00:44:15] M. LINDSTRÖM: Hetken päästä. Annetaan Kai-Ari Lundellille ensin tässä puheenvuoro.

[00:44:19] K. LUNDELL: Kiitos, puheenjohtaja. Tietenkään ei kannata ruveta edes vertailemaan Kehärataa ja Mellunmäestä Tikkurilaan tulevaa raitiotievaunua ja niiden mukana tuomia hyötyjä. Mä en usko ollenkaan -

[00:44:33] M. LINDSTRÖM: (--) [00:44:33] siihen otetaan (--) 200 miljoonaa euroa.

[00:44:38] K. LUNDELL: No joo, mutta siinä oli 2 asiaa, mitä hän niin kuin väitti, mitä me olemme ajatelleet, niin tämä on nyt se ensimmäinen asia. Ei tietenkään

sinne Hakunilaan hulluna maksava, veroja maksava keskiluokka ole hyökkäämässä raitiotievaunun takia. Ei siihen usko kukaan. Ja mitä tähän 200 miljoonaan, se on 200 miljoonaa, se on olemassa. Jos se jätetään se ratikka pois, niin totta kai se raha on käytössä. Eikö niin? Mä en ymmärrä alkuunkaan tätä asettelua nyt. Tämä on suurta opportunistia, että tuo ratikka tuo noin paljon porukkaa, maksavaa veronmaksajaa kaupunkiin. Kiitos.

[00:45:19] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Johanna Sjöholm, vastaahan sinä ensin tähän, mistä Feministit ottaisi palveluihin rahaa.

[00:45:27] J. SJÖHOLM: Joo, kiitos. Mä oon samaa mieltä, että se houkuttelevuus on yksi todella tärkeä asia, mitä meidän täytyy tehdä, että me saadaan tänne lisää asukkaita ja sitä kautta myös työvoimaa ja investoinnit, muun muassa ratikka. Olen vahvasti sitä mieltä, että se on hyvä investointi ja, ja täällä Itä-Vantaalla, misä asun, niin on paljonkin asukkaita, jotka on sitä mieltä, että se ratikka nostaisi tämän alueen elinvoimaisuutta ja toisi tänne uusia asukkaita ja monet sitä kannattaa. Ja ymmärrän kyllä tämän logiikan, että se on investointi ja tehdään lainarahalla, mutta sitä ei voi sitä lainaa ottaa näihin peruspalveluihin. Ja, ja tuota, yksi semmoinen ajatus, mikä itsellä on ollut, kun johdan Nicehearts ry:tä, joka on 20 vuotta tehnyt työtä Vantaalla ja, ja tiedän, että meitä on paljon muitakin järjestöjä, joissa on todella vahvaa ja osaavaa, ammattitaitoista henkilöstöä töissä ja me tehdään paljonkin ennaltaehkäiseviä palveluja ja tuetaan muun muassa Vantaan kaupungin palveluita järjestämällä erilaista toimintaa, joka, joka, jota on tarjottu muun muassa henkilöille, jotka jonottaa Nuppiin. Ja muita paikkoja on muun muassa tulossa Poikien talo Koivukylään ja meillä on Hakunilassa mahtava MLL:n pyörittämä yhteisötalo ja Koivukylän perhekeskus, niin mä haluaisin nähdä semmoista vahvempaa yhteistyötä kaupungin kanssa, jota järjestöt ja kaupunki yhdessä suunnittelisi, koska järjestöillä on myös mahdollisuus hakea vaikka EU-rahoitusta tai muita rahoituksia sen toiminnan tuottamiseen. Ja tiedän, että pelkästään Niceheartsissa kohdataan tuhansia nuoria ja lapsia vuositasolla. Ja sitten jos on pakko sitä rahaa löytää jostain, niin ollaan puolueessa kunnallisveron korotuksen kannalla siihen asti, kunnes ne investoinnit ja, ja yritysten, tuota, potentiaali rupeaa tuottamaan lisää rahaa.

[00:47:20] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Kiitos vastauksesta. Ihan lyhyesti Nina Pispala vasemmistosta ja sitten siirrytään seuraavaan kysymykseen. Ole hyvä.

[00:47:28] N. PISPALA: Joo. Siis tässä on hieman tämmöistä sanoisiko epärehellisyyttä ilmassa, kun esimerkiksi kokoomuksesta sanotaan, että ei mitään veronkorotuksia, mutta siten kuitenkin ollaan, että joo, että palvelut kuntoon ja resurssit kuntoon. Tähän mennessä kokoomus ja SDP ja kaikki suuret puolueet on systemaattisesti koko ajan tehnyt sitä rahaa säästämällä Vantaalla ja ne säästöt on tehty kouluista, terveydenhuollosta lopettamalla palvelut, lopettamalla neuvoloita ja pitämällä niin kuin liian vähän lääkäreitä tuolla, kasvattamalla jonoja. Ja niin kuin oletteko te nyt ihan tosissaan lopettamassa tämän politiikan ja hankkimassa ne rahat

jostain muualta, vai pistettäisikö me nyt nämä palvelut ihan oikeasti kuntoon? Koska toki sitä veroprosenttia voi laskea sitten, kun saadaan investoinnit pyörimään ja saadaan se talous paremmalle tolalle, mutta just nyt se olisi pakko tehdä jostain ja sitä ei voi tehdä ihmisten, kuntalaisten kustannuksella ja varsinkin niiden köyhimpien kustannuksella.

[00:48:25] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos, kiitos tästä. Mennään seuraavaan kysymykseen, mutta sitä ennen muistakaa hyvät katsojat, että te voitte myös esittää kysymyksiä panelisteille. Me otamme mielellämme kysymyksiä sitten tähän lähetykseen, kun niitä tulee. Mutta päästetään tässä kohdassa jälleen nuoret itse ääneen ja kuunnellaan minkälaisia ajatuksia heillä on työttömyyteen liittyen.

[videon kesto 1 min 33 s]

[00:50:24] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Kuten äskeisestä insertistä kuultiin, koronatilanne on vaikuttanut tietysti myös nuorten työllistymiseen. Ja Vantaa on saanut nyt hiljattain rahoitusta Uudenmaan ELY-keskukselta miljoonan euron hankkeeseen, siinä 10 työntekijän voimin pyritään vähentämään nuorisotyöttömyyttä. Elokuussa alkavassa hankkeessa on luvassa yksilöllistä tukea nuorille ja ollaan ikään kuin rinnalla kulkijoita ja kädestä pitäen autetaan sitten työnhaussa ja opiskelupaikan löytämisessä. Mutta mitä muuta Vantaalla pitäisi tehdä tai mitä voitaisiin tehdä norten työllisyyden parantamiseksi? Pitäisikö esimerkiksi nuoret tarvittaessa asettaa muiden ryhmien edellä työllisyyspalveluissa, vai olisiko jotain muita keinoja? Aloitetaan tästä ja Pirjo Luokkala, keskusta, aloitapas sinä.

[00:51:12] P. LUOKKALA: Joo, kiitoksia puheenvuorosta. Ja tämä on tosi tärkeä kysymys ja, ja tuota, omassa perheessäkin tätä asiaa on tosiaan mietitty, että miten kaks niillä nuorilla, joilla ei ole sosiaalisia suhteita esimerkiksi yrityksiin, että miten he saavat työpaikan. Nimittäin, tuota, tämmöisessä isossa kaupungissa varmasti semmoisilla suhteilla on suuri merkitys, että saa sen työpaikan, ja tuota, näkisin, että yhtenä semmoisena vaihtoehtona voisi olla, miten kaupunki voisi lähestyä tätä kysymystä olisi semmoinen, että itsekin tiedän, kun olen tämmöinen pienyrittäjä, että voisi olla tämmöinen esimerkiksi Energia-areenalla tai jossakin sitten kun korona hellittää, niin semmoinen tilaisuus, johon yritykset voisi tulla esittelemään omia kesätöitään tai mitä töitä heillä olisi tarjolla ja sinne voisi nuoret tulla sinne tilaisuuksiin katsomaan ja seuraamaan, että minkälaisia yrityksiä täällä on. Nimittäin on myös semmoisia työpaikkoja, jotka eivät saa työntekijöitä, ja että nämä kohtaisi nämä työttömät ja sitten työpaikat. Se olisi niin kuin yksi semmoinen, mä näkisin ihan siis merkittävänä asiana semmoisen, että jotakin semmoista uutta ajattelua siihen, että miten nämä asiat menis, loksataisi paikoilleen. Sitten toinen asia, minkä mä näkisin tosi tärkeänä, nyt kun tiedän senkin, (--) [00:52:27] aika paljon tätä koulujen lopettamista kesken tämän koronan seurauksena, ihan isoja määriä, ihan siis semmoisiakin nuoria, joilla on ihan hyvin mennyt koulussa aikaisemmin, niin motivaatio on nyt loppunut tämän koronan aikana, etäopiskeluaikana. Että sinne kouluihin sellaista tukea, että ne nuoret pysyisi siellä

koulussa ja saisivat sen ammatin, ja siihen tiedäkin, että Vantaa on siihen satsaamassa esimerkiksi Varia (--)

[00:52:56] M. LINDSTRÖM: Kiitos, kiitos vastauksesta ja hyviä pointteja tuli ja Vantaallahan jonkun verran on järjestetty tämmöisiä nuorten rekrymessuja ja tämän tyyppisiä. Ne vastaavat varmaan justiin tähän, tähän mitä Pirjo Luokkalakin tuossa mainitsi. Mitäs kokoomuksen Tiia Karpin, millä, millä keinoilla nuoria voisi auttaa Vantaalla?

[00:53:16] T. KARPIN: Joo. Mä, tuota, uskon, että nuoret kaipaisi semmoista tukea siihen työnhakuun. Eli, tuota, tietysti työvoimapalveluista saisi tämmöistä matalan kynnyksen apua työhakemusten tekemiseen, että se, että on lähettänyt paljon hakemuksia, ei saanut työpaikkaa, niin joskus se ongelma on siinä, että ei ehkä saa sitä työhakemusta semmoiseen muotoon, että pääsisi edes sinne esittelemään sitä, sitä omaa osaamistaan. On digitalisaation hyödyt, eli kyllähän tämä videoiden tekeminen ja sitä kautta työpaikkojen hakeminen on nykypäivää ja sitä tehdään paljon ja nämä etäyhteyden mahdollistaa paljon. Etäyhteyksistä myös tuli mieleen, että, että tämmöinen yhteistyö alan niin kuin toimijoiden, oli sitten yrityksiä tai, tai muita palveluita, millä alalla nyt sattuu olemaan työtä hakemassa, niin semmoinen yhteys sieltä löytyisi, jonka kautta sitten matalalla kynnyksellä pääsisi harjotteluun tai tutustumaan sinne, oppisopimuskoulutusta voisi kehittää. Eli tämmöisiä niin kuin tukitoimia nuorille sitä kautta, että autettaisiin heidät sitten työelämään.

[00:54:21] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Säde Tahvanainen, SDP, minkälaisia ajatuksia sinulla heräsi tästä?

[00:54:29] S. TAHVANAINEN: SDP:lle tämä on ollut hirmu tärkeä teema, viime vaaleissa meillä se oli ykköskysymyksenä. Ja on tosi surullista, että tämä korona tuli tähän väliin, se on romauttanut tilanteen. Meillä oli oikeastaan niin kuin nollatasolla jo tämä nuorisotyöttömyys, tai pahin nuorisotyöttömyystilanne ja, ja tuota, nyt tarvitaan siis uutta, uutta alkua tähän. Tämä kuntakokeilu, sen kautta varmaan ja tuon äskeisen hankkeen kautta pitää löytää välineitä, mutta itse mieltäisin kanssa - mulla on myöskin tämmöinen kohta 18 vuotta ja pian valmistuva nuori kotona, niin se ensimmäinen työpaikka, sen takaaminen jollain tavalla. (-) [00:55:03] semmoinen malli, että pääsee ikään kuin tuo jalka oven väliin työelämään ja kokeilemaan oikeata työntekoa ja jopa lähes oikealla palkallakin. Eli tuota, se onlisi ehkä se tärkein tapa avata sitä polkua.

[00:55:18] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Mitä Loviisa Kaartokallio, kristilliset, mitä mieltä teillä ollaan tästä?

[00:55:25] L. KAARTOKALLIO: Kiitos, kiitos kysymyksestä, puheenjohtaja. Tuota, KD Vantaa on itse asiassa meidän kuntavaaliohjelmankin kirjannut nimenomaan tätä huolta ja erilaisia toimenpiteitä, mitä KD Vantaan näkee, että Vantaan nuoria pitää, tai miten heitä pitäisi tukea. Me ajatellaan, että se lähtee jo ihan sieltä

perusopetuksen paremmasta resursoinnista, että kun nuori hakee toisen asteen koulutuksen, niin hänen on mahdollista, että se koulutus synnyttää osaamista. Sehän on sen koulutuksen idea. Ja silloin tavallaan me tarvitaan resursseja kohtaamaan ne nuoren vahvuudet ja haasteet, jotta sitten se koulutus synnyttäisi sitä niin kuin pääomaa, jolla päästään työelämään. Lisäksi me ollaan ajateltu, että me tarvitaan elämänhallintaan niin kuin ja tämmöiseen työnhakuun tukea, kun se nuorten joukko on hirmuisen niin kuin heterogeeninen, että siellä on erilaisia. Että sen pitää olla niin kuin monipuolista sen tuen. Ja sitten me ollaan ajateltu myös tämmöisen niin kuin palvelusetelin, tai siis sen Vantaa-setelin käyttöä, elikkä tuetaan sitä vähän niin kuin mitä Säde Tahvanainen sanoi, sen yrityksen ja sitten sen nuoren kohtaamista, mutta useinhan se on haasteena, kun me - vaikka ite oon vapaa-ajan lautakunnan jäsenenä, niin siellä ollaan pohdittu näitä nuorisopalveluissa, että jos nuorella on elämänhallinnallisia haasteita ja vaikka hänellä olisi niin kuin tälleen tuettu, löydetty työpaikka, niin se on kun haastavaa nuoren pysyä ja ymmärtää sitä työelämän vaatimusta. Elikkä siinä on ihan oikeasti semmoinen asia, mihin Vantaa pystyy vaikuttamaan.

[00:57:03] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitoksia näistä. RKP:n Kristian Rehnström, minkälaisia -

[00:57:09] K. REHNSTRÖM: Kiitos. Tuota, mun mielestä kaiken perustahan on taas hyvä koulutus ja se, että saadaan, saadaan, tuota, koulun, koulun kautta nuori niin kuin uskomaan omaan, omaan itseensä ja omaan osaamiseensa. Ja, ja sitten myöskin mä nostaisin esille sen äärimmäisen hyvän tavan, tavan, on tämä kesätyöseteli, jota on jaettu. Nuori pääsee, pääsee kokeilemaan varsin varhaisessa vaiheessa työpaikkaa ja sitä niin kuin on tuettu. Mutta tuota, yksi toinen asia on, on ehkä myöskin yrittäjyyskoulutus. Suomessa, niin tuota, on valtavasti pienyrittäjiä, yrittäjiä ja tuota, kyllä näitäkin Vantaaseen mahtuu, mahtuu selkeästi enemmän. Meillä on äärimmäisen hyvin, hyviä, tuota, koulujen, koulujen tämmöisiä yrittäjyyskilpailuja, jossa vantaalaiset koulut on pärjänneet erittäin hyvin ja, ja tämä on yksi tapa edistää, edistää asiaa, että yrittäjyyskoulutusta sitten, ja tukea myöskin siinä vaiheessa, kun, kun ollaan sitä perustamassa sitä ensimmäistä yritystä.

[00:58:13] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos vastauksesta. Vihreiden Sirpa Kauppinen, ole hyvä.

[00:58:18] S. KAUPPINEN: Kiitos. Ihan lyhyt 7 pointin lista tästä. Elikkä kesätyöseteli, vihreäthän sen toi, toi esille, mutta sitä tarvitaan lisää (--) [00:58:26] eka työpaikka on just se, mitä tällä saadaan. Ja sitten kunta voisi työllistää ihan itsessään enemmän nyt koronan jälkihoidon avuksi niin enemmän yhteiseen hyvään nuoria, että meillä on tarvetta niin kuin vanhuspuolella ja monessa muussakin sitten tällaiseen. Ja sitten 3. tärkeä pointti on suomen kielen oppiminen, elikkä tähän pitää satsata ja sitä, sitä koulutusta suomen kieleen tulee olla monimuotoisesti saatavilla, sillä 20 prosenttia meistä on jo ulkomaalaistaustaisia tai monikielisiä, niin, niin se kielimuuri on iso, iso työllisyyden este. Ja sitten 5. pointti on se, että Uudellamaalla

on itse asiassa koulutuspaikkavaje, että meille tulisi saada lisää koulutuspaikkoja sekä ammatilliselle että korkea-asteelle, ja tuhansia nuoria jää ilman opiskelupaikkaa esimerkiksi yo-kirjoitusten jälkeen ja ne hengaa sen vuoden monesti ilman taloudellista tukea. Eliikkä, elikkä tämä on - koska nyt on työ tosi tiukassa ja työhön ei pääse, tämä on tosi iso asia saada, että nyt pitäisi joustaa, että koulutetaan nyt, kun työtä on vähän vähemmän saatavilla. Ja sitten viimeisenä, eli 7. tämä yrittäjäyyskoulu ja yrittäjyyttä pitäisi enemmän sitten olla koulupuolella ja sitten tämä koulupudokkuus 7:ntenä, siinä tulee lukemaan oppiminen ensimmäisellä asteella, luo koko koulupolun erilaiseksi ja paremmaksi, ja sitten se tuen tarpeen huomioiminen siinä, ja sitten toisen asteen (--) [00:59:52] oikeasti miljoonaluokan satsauksen, niin sen hoitaminen.

[00:59:56.15] M. LINDSTRÖM: Seuraavana perussuomalaisen Kai-Ari Lundell kommentoimaan.

[01:00:00] K. LUNDELL: Pitää muistaa, että on hyvin lohduttavaa, että kyllähän tämä koronakin jossain vaiheessa taittuu, niin silloin lentokenttäklusteri, se elpyy ja Vantaalle alkaa tulla niitä työpaikkoja taas. Ja uusimpien päätösten mukaan työllisyyspalvelut tulevat kunnille, niin silloin on paljon helpompi hoitaa työllisyysasioita paikallisesti ja niin kuin kohdata työttömät nuoret vieläkin yksilöllisemmin kuin ennen. Ensi alkuun pitäisi nuoria saada yrityksiin vaikka harjoittelijoiksi ja sitä kautta pikkuhiljaa vakituiseen työhön. Mutta edelleen pitää houkutella kaupunkiin lisää yrityksiä, niin niitä varmasti niitä työpaikkoja tulee nuorille lisää. Sitten koulussa on treenattava entistä tarmokkaammin esimerkiksi työpaikkahaun harjoittelua sekä tiivistää työelämään tutustumista. Siten aivan loistava systeemi on Yrityskylä, ja tietenkin kesätyöseteli on hyvä tuuppaamaan nuoria töihin. Kiitos.

[01:01:08] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Kiitos paljon. SKP:n Eeva Kaukoluoto, mitä keinoja teiltä löytyy?

[01:01:16] E. KAUKOLUOTO: Sanon ainoastaan lyhyesti sen, että tässä oli erinomaisia ehdotuksia ja esityksiä ja käytäntöjä jo, muun muassa tuo kesätyöseteli, mutta tuota, jollain tavalla aivan uudella tavalla (miettiminen) [01:01:28] tämä, tämä ammatillinen koulutus ja satsaaminen tässä ihan pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla. Tämä on kyllä varmasti avainkysymys niin kuin laajemminkin ja liittyy sitten tähän, tähän nuorten - meillä on jo, tuota, työelämästä poistuvia nuoria, mielenterveys- ja näiden ongelmien takia. Ja, ja tuota, että saataisi niin kuin, saataisi niin kuin tätä niin kuin koulutusjärjestelmän kautta. Miksi ei voisi ajatella ammatilliseen koulutukseen esimerkiksi, ja miksei lukioonkin, että tuota, toteutettaisi semmoista vähän niin kuin reservikoulutusta tuolla armeijassa, että, että ilmaisia taikka maksuttomia koulutusjaksoja sitten tiettyihin ammatteihin ja näin, että se tulisi monimuotoisemmaksi tämä ammatillinen koulutus myöskin, että sitä kehitettäis? Varmasti se nyt tuleekin haasteeksi. Tämä on se tärkeä

työllistämisenäkökulma, ja kuntien ja kunnan työllistäminen, nuoriin ja myöskin - miksi kunnat ei voisi tehdä oppisopimuskoulutusta?

[01:02:28] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos, kiitos tästä. Otetaan nyt tähän sitten vasemmiston Nina Pispala, ole hyvä.

[01:02:34] N. PISPALA: Kiitos. Tuota, no yksi on tietysti - tämä on niin iso asia tavallaan, että tarvittaisi jo niin kuin, niin kuin valtion tasolla muutoksia asioihin, että esimerkiksi just koulutuspaikkoja lisää monille aloille, ja yrittäjyydestä pitäisi tehdä tavallaan vähän niin kuin enemmän tuettua. Siinä on ihmiset aika omillaan, putoaa niin kuin taloudellisesta turvaverkosta aika pahasti ulos, jos on yksinyrittäjä tai pienyrittäjä. Vantaan tasolla mä luulen, että yksi tavallaan laajasti tärkeä olisi se, että hyvinvointikuilut pitäisi saada tasaisemmaksi, syrjäytyminen ja segregatio. Ja tuota - mutta mä haluaisin sanoa, että itse asiassa mä oon opintolautakunnassa ollut tämän 4 vuotta ja aika paljon on hyvää työtä tehty, että itse asiassa koulupudokkuus tätä koronaa lukuun ottamatta on saatu tosi matalaksi, elikkä tuossa ammattikoulu Variassa on lisätty opinnohjaajia ja muita, että siellä on saatu todella hyvälle tilalle tämä ja on suunnitella myös niin kuin, että lisätään ja fasilitoidaan tulevaisuudessa lisää, ihan niin kuin aktiivisesti suunnitelmissa on se, että saataisi niin kuin yritysten ja Varian ja muidenkin koulujen yhteistyötä tiiviimmäksi. Elikkä heti niin kuin - että se olisi tiiviisti se, ne koulut ja yritykset olisi niin kuin yhdessä, ja siitähän myös sitten aukea niin kuin ammatti- tai siis urapolkuja hyvin helposti. Että tilanne on tavallaan parempi kuin miltä nyt ehkä näyttää (--) [01:04:07].

[01:04:09] M. LINDSTRÖM: Koronatilanne tietysti vähän tätä lukuja nostaa, se on selvää, että vuosi sitten luvut oli ihan erilaiset kuin mitä ne nyt on, se on selvä, mutta otetaan vielä tähän Liike Nytin Marita Knevel.

[01:04:27] M. KNEVEL: Joo. Tämä on nyt iso aihe ja, ja täällä tuntuu, että tuli rinnassa palaa, kun tästä saan sanoa. Ensinnäkin valtakunnan tasolla mä olen tuossa parlamentaarisisessa jatkuvan oppimisen uudistusryhmässä mukana ja viime joulukuussa valmistui ne linjaukset ja nyt on sitten toimeenpidevaihe, niin voin kyllä kertoa, että sieltä on tulossa todellakin uudistuksia ja, ja tässä näitä monia ajatuksia, mitä tässä on sanottukin, niin, niin ne on siellä mukana. Nuorten työllistyminen ja koulutus ja kokonaisvaltainen hyvinvointi on meille liikkeessäkin tosi tärkeitä ja nuorten yrittäjyys myös ja, ja tuota, itse luokanopettajana, niin, niin, niin tiedän, että Vantaahan on tosi edelläkävijä monella tavalla minun mielestäni muun muassa yrittäjyyden sujauttamisessa koulutukseen. Elikkä meillähän on Pikkuyrittäjät, nyt ne oli ensin 4. luokan opetussuunnitelmassa, nyt ne on 5:nnellä, ja sitten on tätä Nuori yrittäjyys -ohjelmaa, on Yrityskylää ja näin. Ja minusta on tosi upeeta myös tämä työelämäpainotteinen Teppo-ohjelma esimerkiksi yläkouluissa 8. ja 9. luokalla, johonka 350 vantaalaista nuorta osallistuu. Ja, ja, ja tosiaan niin nuoret kaipaa varmasti apua niin työn hakemiseen, elikkä tämmöistä ohjausta tulee varmasti lisätä. Ja just tätä yhteistyöltä koulujen ja yritysten ja kunnan välillä myös, että sitä lisättäisi. Ja vielä haluan sen sanoa visiona, että Vantaa on monikielinen kunta ja, ja

suomen kieli, ruotsin kieli, ne on tärkeitä kotimaisia kieliä, mutta mun mielestä on tosi tärkeää myös investoida näihin eri kieliin, että siinä on mennä yksi rikkaus Vantaalla. Eli sitä ei kannata aliarvioida.

[01:06:36] M. LINDSTRÖM: Kiitos, kiitos. Vielä Johanna Sjöholm, sitten vaihdetaan seuraavaan kysymykseen. Mitä Feministit ovat tästä mieltä?

[01:06:43] J. SJÖHOLM: Edellisiin liityn kaikkeen, mitä olette sanonut. Mitä on omia nuoria, joita mulla on 4 täällä ja heidän kaverit ja seurannut sitten tuolla somessa keskustelua tästä teemasta liittyen, niin olen ymmärtänyt, että nuoret toivoisi paljon, paljon enemmän kouluun, ihan peruskouluun, lukioon ja ammattikouluun opiskelua tähän teemaan liittyen. Työelämään tutustumista, sinne hakemista ja siellä toimimisesta, ja sen lisäksi mä haluaisin vielä lisätä sen, että ehkä semmoinen asennemuutos myös työnantajilla, että meillä on ihan valtavasti osaavia, viisaita nuoria, jotka ei yrityksestä huolimatta saa töitä, koska suurin osa työpaikoista menee tuttujen ja verkostojen kautta ja vaikka sä kuinka haet, niin sä et niitä saa. Niin sitten semmoista asennetta, että oikeasti avoimet haut ja palkataan sitten mahdollisimman paljon niitä nuoria, vaikka niihin auttaviin tehtäviin, että siihen CV:hen rupeaa syntymään niitä, niitä merkintöjä työkokemuksesta. Mutta oma, oma käsitys on, että oppilaanohjausta ja tähän työelämään suuntautuvaa opetusta ei kovin montaa tuntia esimerkiksi peruskoulussa ole. Kiitos.

[01:07:58] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Kiitos näistä vastauksista. Ja siirrytään sitten koulumaailman puolelle ja tässä joissain vastauksissa jo puhuttiinkin tästä eri alueiden eriarvoistumisesta ja segregaatio, eli alueiden eriytyminen, se näkyy voimakkaasti Vantaalla ja myös alueen kouluissa. Vantaalla on jo nyt käytössä myönteisen erityiskohtelun ohjelma, tämmöinen 6 vuotta kestävä, anteeksi, 3 vuotta kestävä ohjelma ja sen avulla on pyritty tasaamaan sitten eri asuinalueiden välisiä eroja ja lisätty kotoutumista ja näin poispäin. Koulumaailmassa se näkyy esimerkiksi niin, että tietyissä kouluissa on erityisnuorisotyöntekijöitä, niin kuin Kai-Ari Lundell taisikin aikaisemmin mainita, mutta onko nykyinen tapa riittävä ja pitäisikö tietyille kouluille, joissa esimerkiksi vieraskielisten määrä on keskimäärin suurempi, niin kohdentaa enemmän resursseja ja jos, niin minkälaisia? Aloitetaan tästä. Säde Tahvanainen, sinä voisit vaikka aloittaa.

[01:08:59] S. TAHVANAINEN: Vantaalla on ollut suhteessa näihin lähikuntiin nähden, Helsinkiin nähden vielä pienet nämä erot, mutta ne ovat kasvamassa ja kärjistymästä tietyillä alueilla, ja siihen tietenkin pitää pystyä muun muassa tuolla asuntopolitiikalla vaikuttamaan, että meillä on muun muassa vuokrakerrostaloja muuallakin kuin näissä vanhoissa lähiöissä. Mutta sitten näitten resurssien kohdennuksesta, niin itse näkisin, että meidän pitäisi sitten laittaa sinne ihan perusresurssiin sitä kerrointa lisää, ei ikään kuin tämmöisiä lisää tukihenkilöitä, pienemmät ryhmät. Sitten ajatellaan siellä siihen niin kuin ennaltaehkäisevän kielen oppimisessa ja monesti myöskin vieraskielisillä, jotka niin kuin näissä lähiöissä voimakkaasti vaikuttaa siihen niin kuin kehitykseen, että siellä on monenlaista

haastetta, kun joudutaan sopeutumaan uuteen ja on kielihaasteita ja, ja tarpeita moneen suuntaan - niin kuin sanottiin, että 40 kieltä on täällä Vantaalla mitä puhutaan, niin on aivan niin kuin pomminvarmaa, että silloin syntyy niin kuin kuohuntaa ja syntyy ongelmia. Mä näkisin, että perusresursseissa riittävän pienet koot ja myöskin sitten se ennaltaehkäisevä tuki. Meillä on myös oppijoita esimerkiksi tuolla kieliryhmissä, jossa ei havainnoida sitä, että heillä on oikeasti kielellisiä vaikeuksia. Ei niinkään, että on pelkästään vieraan kielen oppimisen vaikeutta tai hitautta, vaan kielelliset vaikeudet sitten siellä taustalla, ja niitä pitäisi pystyä seulomaan myöskin paljon tehokkaammin.

[01:10:21] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos paljon. Perussuomalaisen Kai-Ari Lundell, olet pitkään itsekin opettajana työskennellyt. Minkälaisia apuja koululle pitää sitten kohdentaa vai pitääkö, pitääkö kohdentaa?

[01:10:32] K. LUNDELL: Kyllä tietenkin pitää jonkin verran laittaa rahaa, että saadaan tasoitettua näitä eroja. Kyllä mä yhdyn tuossa Tahvanaiseen aika vahvasti siinä, että perustasoon täytyy lyödä sitä rahaa, eli pienentää ryhmiä, niin silloin opettajalla on aikaa enemmän per oppilas. Eniten mua on hämmästyttänyt kyllä vastaanottoluokkien aika, eli vuodessa pitäisi opettaa vieraskieliset lapset suomenkieliseksi, niin kaikki normaalilla järjellä varustetut ihmisethän tajuaa, että eihän siinä onnistuta. Ei sitten millään. Mutta perussyhän on tässä se, että kun Suomi ottaa vastaan maahanmuuttajia, ottaa vastaan jonnekin pohjoiseen, niin sitten pikkuhiljaa kaikki valuu Vantaalle, Espooseen, Helsinkiin ja Turkuun, niin silloin valtion kyllä pitää auttaa meitä, kuten muun muassa Espoon ja Vantaankin kaupunginjohtajat ovat aivan selkeästi todenneet. Eli apuja vahvasti valtiolta. Silloin me saadaan eroja niin kuin tasoitettua. Kiitos.

[01:11:43] M. LINDSTRÖM: Hyvä, joo. Eli kuntia ei saa jättää tässä työssä yksin. SKP:n Eeva Kaukoluoto, mitä mieltä olet?

[01:11:51] E. KAUKOLUOTO: Mitä keskeisiä koulutuksen puolella? Joo. Oikeastaan nämä oli hyviä puheenvuoroja kaikki. Itse vielä tuohon perustyöhön ja, ja niin kuin mitä nuoremista on kysymys ja perheistä kysymys, niin esimerkiksi tämä tämmöinen varhaiskasvatuksen, päivähoidon perhetyöntekijän mallihan on olemassa. Mä en tiedä onko Vantaalla käytössä, mutta Helsingissä se on, olen ollut sitä kehittämässäkin ja sitä oli pitkään käytössä ja siinä pystytään jo sitten auttamaan niitä perheitä ja lapsia ja miksei myöskin niin kuin maahanmuuttajataustaisia avustajia näihin kouluihin ja päiväkoteihin. Tietysti se auttaisi aika paljon näitä, näitä tilanteita, että, että siinä päästäisi eteenpäin. Ja kyllä siihen rahaa tarvitaan jonkin verran, mutta ei niin paljon kuin luullaan, että se on kyllä aika paljon asennekysymys tämmöinen. (-) [01:12:44] monimuotoista (--)

työvoimaa mahdollistaa, ja myös opettajat saisivat - myös kannatan tätä ryhmiä pienentämistä, että opettajille olisi, olisi parempi mahdollisuus sitten paneutua.

[01:12:58] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos vastauksesta. Kokoomuksen Tiia Karpin.

[01:13:03] T. KARPIN: Kiitoksia. Joo, kyllä yhdyn näihin mielipiteisiin siitä, että ryhmäkoot pidetään maltillisina, sopivan pieninä. Ja sitten tätä, tuota, kotouttamista tulee tukea ja nimenomaan sitä suomen kielen oppimista. Ja, ja tuota lapset ja nuoret aika nopeasti oppiikin siellä koulussa, tulee kontakteja, mutta mun mielestä olisi tärkeätä tukea myös niitä vanhempia, jotka ei kovin helposti sitten opi sitä suomen kieltä ja sillä tavalla jää vähän syrjään siitä muusta yhteiskunnasta. Eli, eli tuota, meillä, meillä on, tuota, hyviä tämmöisiä vapaaehtoistoimintaa, esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliitolla on tämmöinen Ystäväksi maahanmuuttajalle, eli tuetaan näiden järjestöjen kautta sitä kotoutumista ja sitä, että, että tuota, tullaan osaksi yhteiskuntaa. Eli tuota, kyllähän se on aika luontaista ihmiselle muuttaa samalle alueelle, missä on samalla tavalla ajattelevia ja ehkä samasta kulttuuritaustasta. Se on aika luontaista, me kaikki ymmärrämme sen, mutta että jotta he niin kuin hyvin kotoutuisivat tänne, niin tähän tarvitaan sitä tukea. Mun mielestä yksi avaintekijä on nimenomaan ne vanhempien tukeminen tässä.

[01:14:10] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Sirpa Kauppinen, vihreät.

[01:14:17] S. KAUPPINEN: Hyvä, hyvä kysymys ja tässä on oleellista se lukemaan oppiminen ihan siinä ekoilla luokilla, sekä suomenkielisillä että maahanmuuttajataustaisilla, ja se on ydinasia. Sitten se koko koulupolku menee paremmin, kun on se sujuva, riittävä lukutaito. Oppimisen tuen riittävyys on toinen. Elikkä selvityksen mukaan jo ennen koronaa Vantaalla oli iso käppi siinä, että, että tukea ei ollut riittävästi, se oli riittämätöntä. Joka 5. lapsi tarvitsisi erityistä tai tehostettua tukea. Normiluokassa on sitten monta lasta, jotka sitä tarvitsee, eikä resurssit seuraa mukana ainakaan kaikissa kouluissa. Esimerkiksi nepsy-lapsen diagnosointi ja tuen saaminen pitää saada sujuvaksi hoitopoluksi ja tämä pitää tehdä yhteistyössä siellä sote-puolen kanssa myöskin, mielellään ennen kuntauudistusta. Ja ryhmäkoot on avainasema, kuten tässä todettiin, mutta luokissa on eroa. Ja sitten semmoinen asia, mitä mä haluaisin vielä nostaa, on kouluväkivallan ehkäisy, jossa niin kuin poliisin, nuorisotyön ja koulujen ammattilaisten kanssa tarvitaan yksinkertaisesti enemmän käsiä, jos me halutaan saada se kasvava trendi väkivallan raaistumisen ja lisääntymisen kanssa kuriin.

[01:15:22] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos paljon. Otetaan tähän sitten Johanna Sjöholm Feministeistä seuraavaksi vastaamaan.

[01:15:30] J. SJÖHOLM: Joo, kiitos. Sirpa sanoi tosi monta tärkeätä pointtia, yhdyn kyllä niihin ja, ja edellisiin. Mä oon kans sitä mieltä, että sinne kouluihin tarvitaan lisää, lisää käsiä ja lisää ihmisiä ja mun mielestä se Vantaan, Vantaan hanke Vanhemmat mukaan kouluun oli tosi tuloksellinen ja hyvä. Se oli niin hyvä, että jopa Helsinkiin lähti sitä kokeilemaan ja, ja siinä otettiin eritaustaisia ihmisiä sinne kouluun, lisäkäsiä sinne koulutoimintaan, mutta samaan aikaanhan siinä tapahtui se vanhempien ymmärryksen lisääntyminen siitä koulumaailmasta ja mitä siellä tapahtui ja he koki itsensä osalliseksi sitten sitä alueen muutakin toimintaa, että sitä

pitäisi ehdottomasti jatkaa ja myös laajentaa. Ja sitten mun mielestä Helsingin yksi niink uin tämmöinen ennaltaehkäisevä toimi, joka kantaa pitkälle, on leikkipuistotoiminta, koska siellä ne vanhemmat kotoutuu ja saa ystäviä toisistaan, tulee tutuksi sen ympäristön kanssa, ja leikkipuistotoiminta on tosi iso myös työllistäjä, eli he ottaa työkokeiluun ja sitten oppisopimuskoulutukseen, kouluttaa sitten maahanmuuttajataustaisia vanhempia työelämään, niin nämä olisi semmoiset, mitkä mun mielestä voisi olla vaikuttavia.

[01:16:46] M. LINDSTRÖM: Joo, hyviä pointteja tuli. Loviisa Kaartokallio kristillisistä, minkälaista tukea koululle pitäisi kohdentaa?

[01:16:56] L. KAARTOKALLIO: Kiitos kysymyksestä, puheenjohtaja. Hyvä kysymys. Koulut ehdottomasti tarvii lisäresursointia siihen ryhmäkokojen pienentämiseen. Meillä on tosi heterogeeniset luokat ja samassa luokassa voi olla useampi erityisen tuen oppilas ja sitten päälle vielä tehostetut, ja sitten siellä on ehkä avustaja tai laaja-alainen erityisopettaja muutamalla tunnilla viikossa, elikkä se tilanne voi olla todella karu. Ja sitten nämä oppimisen ongelmat, niin ne voi olla kielellisiä ja kulttuurisia ja ne voi olla kaikkea sitä, ne voi olla oppimisen ongelmaa, kielellistä ongelmaa ja sitten ne voi olla kulttuurista ongelmaa. Me tarvitaan myös lisää niin kuin ammatillisuutta sinne, elikkä laaja-alaisia erityisopettajia ja tiloja, kun meillä on erityyppisiä oppilaita, niin kohdentamaan tavallaan, että missä he pystyy keskittyä. Ja me ollaan KD:ssä mietitty sitä, että sen tuen pitää lähteä jo sieltä varhaiskasvatuksesta. Asukaspuistot, päiväkodit, meidän pitää saada vanhemmat liikkumaan, ja äidit on nimenomaan ne avaimet siihen muutokseen. Siihen, siihen rautaan pitää taota ja siinä, siinä Vantaan on ollut ihan menestyksekkäs. Kiitos.

[01:18:13] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Kristian Rehnström RKP:stä. Otetaan sinun puheenvuorosi seuraavaksi tähän.

[01:18:19] K. REHNSTRÖM: Joo. Tässä on varmaan pajatso tyhjennetty melko täydellisesti jo tässä vaiheessa.

[01:18:25] M. LINDSTRÖM: (--) [01:18:24] lyhyesti vastata, jos vielä on jotain.

[01:18:26] K. REHNSTRÖM: Yksi asia, joka, joka ehkä, että puututaan niin kuin nopeasti tilanteisiin, ja tuota, varhaiskasvatusthan on se paikka, jossa tulee paljon myöskin maahanmuuttajataustaisia lapsia sisään ja siinä tämä positiivinen erityiskohtelu, joka on meillä Vantaalla käytössä, se, että saadaan niin kuin pedagogiikan keinoin lisää, tai tuota, lisää opettajavoimaa, varhaiskasvatuksen opettajavoimaa ryhmiin ja, ja sillä tavalla sitten saadaan, saadaan integroitua paremmin, niin tämä on, tämän mä nostaisin hyvänä, hyvänä esimerkkinä, mitä on jo tehty ja sieltä sitten ylöspäin.

[01:19:04] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos. Vasemmiston Nina Pispala, tuleeko sinulla mieleen mitään sellaisia keinoja, joita ei vielä tässä ole mainittu?

[01:19:15] N. PISPALA: Joo, kyllä, tokikin. Siis tämä segregatio tai just se, että on eriarvoistumista koulussa sen takia, että on niin kuin koulu, jossa on hirveästi maahanmuuttajataustaisia lapsia, niin se on tietysti - kaavoituksella kaupunkisuunnitteluun pitää saada enemmän sekoittumaan alueet, niin kuin asuinalueet. Ja tuota, resurssithan on todella huonot. Tämä on tutkittu joku kolmisen vuotta sitten, että mikä tilanne on esimerkiksi tukea tarvitsevilla lapsilla kouluissa ja tuloksena oli, tulos oli katastrofaalinen. Se oli niin huono, että esimerkiksi opintolautakunnassa hiljennettiin täysin. Siellä oli suut auki. Että se yksi snippet, joka siitä niin kuin jäi mieleen, joka kuvaa tilannetta on se, että luokanopettajilta kysyttäessä, että kuinka niin kuin - luokanopettajalta kysyttäessä, joka luokassa on keskimäärin 2 oppilasta, jotka se opettaja kokee, että ei saa riittävästi tukea. Niillä opettajilla, saattaa olla ihan tavallinen opettaja ilman mitään erityiskoulutusta ja sillä on niin kuin nepsy-lapsia luokassaan, ja tuota, todettiin, että tarvitaan laaja-alaisia erityisopettajia, tarvitaan just - pienemmät ryhmät on hyvä, mutta erityisesti laaja-alaisia erityisopettajia. Tämä todettiin jo 3 vuotta sitten ja vielääkään mitään ei ole tapahtunut.

[01:20:35] M. LINDSTRÖM: No niin, ja seuraavana valtuutetuilla on tässä sitten näytön paikka, kiitos, tästä mennään -

[01:20:41] N. PISPALA: Anteeksi, mä haluaisin kyllä jatkaa vielä.

[01:20:43] M. LINDSTRÖM: Ihan lyhyesti, niin siirrytään sitten seuraavaan vastaajaan.

[01:20:47] N. PISPALA: Joo. Niin, tuota, sitten niin kuin kielitaitoasioissa, niin se, tuota, pitäisi jo päiväkodista lähteä ja niin kun parantaa sitten tätä yhteistyötä erityisesti maahanmuuttajaperheiden kohdalla, niin yhteistyötä perheiden kanssa tosi paljon, että siinä on paljon semmoista kulttuurieroja, mitä ei oikein ymmärretä ja se pitäisi tavallaan vähän kääntää pääläelleen ja ottaa niitä vanhempia enemmän siihen keskusteluun mukaan, koska siitä lähtee sitten se parempi koulupolku myöskin. Mutta siis ehdottomasti - koska myös siis työntekijät kuormittuu niin paljon, että opettajat ja päiväkodin työntekijät alkaa (siirtyy) (--) [01:21:22].

[01:21:24] M. LINDSTRÖM: Kiitos, kiitos. Siirrytään - Marita Knevel, Liike Nyt. Ole hyvä.

[01:21:27] M. KNEVEL: Kiitos paljon. Tässä on tullut aivan loistavia ajatuksia ja ideoita. Mitä haluaisin lisätä, niin on tällainen, kun koronatilanne tästä sammuu ja taas palataan jonkunlaiseen normaaliin, niin yhteistyötä koulujen välillä. Eli täällä Vantaallakin voisi olla ystävyyskouluja, kun täällä on niin erilaisia kouluja, niin tällainen on ainakin itselläni suunnitelmissa. Ja liikkuminenhan on pääkaupunkiseudulla ilmaista, niin luokkaryhmien kanssa voi liikkua eri paikkoihin. Sitten tarinatuvat aikuisille, jossa maahanmuuttajataustaisia ja kantasuomalaisia

voisi kohdata toisiaan ja jakaa sitä elämää, että lisää tämmöistä yhteisöllisyyttä erilaisten ihmisten keskellä. Sitten kouluihin liittyen, niin haluaisin myös nostaa niin kuin lahjakkaat lapset ja nuoret, että heitäkin pitää niin kuin huomioida ja ottaa, tuota niin kuin, että he ei jää junnaamaan hitaampien (-) [01:22:26] meillä tosi hyvin Suomessa halutaan vahvistaa (-) oppilaita, ja musta oli tosi mahtavaa, että Sirpa Kauppinen nosti ensimmäisenä nämä nepsy-lapset ja tosiaan heidän hoitopolkunsaa ja perheitten tukeminen, nämä on tosi tärkeitä asioita.

[01:22:45] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos paljon. Vielä tähän viimeisenä Pirjo Luokkala, keskusta, ja sitten siirrytään katsojakysymysten pariin.

[01:22:51] P. LUOKKALA: Kiitoksia, puheenjohtaja. Ja tuota, ihan yksi asia, mitä vielä tässä ei ole oikein otettu esille, kaikki muut hyvät asiat on jo otettu. Elikkä on tämmöinen haavoittuvassa asemassa olevien lasten löytäminen jo ennen koulupolkua ja itse tähän sen takia haluan kiinnittää huomiota, koska itselläni on tämmöinen erityisen tuen tarpeessa oleva lapsi, eli kehitysvammainen lapsi. Ja tuota, on siis muitakin kuin maahanmuuttajalapset, ja, ja tuota, sitten otetaan vielä nämä siis tämmöisetkin huostaanotetut lapset ja sitten taloudellisissa vaikeuksissa olevat perheet, joissa on erilaista tämmöistä haavoittuvuutta, joka voi siihen koulupolkuun vaikuttaa. Tämä on yksi tärkeä asia, se pitäisi jo siellä esiopetuksessa ja mahdollisesti jo päiväkodissa niin huomioida nämä tämmöiset lapset. Sitten toinen on tämä erityisen tuen saaminen siellä luokassa, että itselläni on erinomaisen hyvä käsitys siitä, että miten täällä saa sitä erityistä tukea, meidän poika ainakin sitä saanut Vantaalla ja olen siitä tyytyväinen, mutta sen olen huomannut, että kaikki ei sitä saa. Elikkä että siihen tulisi kyllä varmasti satsata vielä.

[01:23:57] M. LINDSTRÖM: Kiitos, kiitos. Noin ilta lähenee loppuaan, mutta ehditään ottaa yksi lukijan kysymys tähän vielä väliin suoraan nuorilta itseltään. Kysymys kuuluu näin: nuorisoa aina kritisoidaan hengailusta väärissä paikoissa. Missä meidän sitten pitäisi kokoontua, jos koronarajoitukset tästä hellittää, että ne eivät ole esteenä? Ihan lyhyet vastaukset jokaiselta. Johanna Sjöholm, ole hyvä, missä nuoret saavat kokoontua, jos eivät nyt -

[01:24:26] J. SJÖHOLM: Siellä, missä kaikki muutkin ihmiset on.

[01:24:28] M. LINDSTRÖM: Hyvä, kiitos paljon. Nina Pispala, vasemmisto. Missä nuorten paikka on?

[01:24:35] N. PISPALA: Sama juttu, että niitten pitäisi saada kyllä hengata missä muutkin, mutta tietysti omia paikkoja pitäisi saada lisää ja kuunnella nuoria siinä, eikä vaan tarjota, että hei, tässä olisi teille tämmöinen, ja sitten nuoret on silleen, että ei me tätä haluttu, että nuorilta mielipiteet ja toteutetaan sitten niitä, miten pystytään.

[01:24:50] M. LINDSTRÖM: Selvä homma. Kokoomuksen Tiia Karpin.

[01:24:55] T. KARPIN: Nuorisotilat on tärkeitä paikkoja nuorille, että ne on semmoisia, mitä he itse haluavat säilyttää ja olla toistensa kanssa. Siellä tietysti sitten on aikuinen paikalla valvomassa, että kaikki sujuu hyvin, mutta että siellä - mutta totta kai missä, missä me muutkin saamme olla ja olemme. Tietysti tietyt ikäraajat tiettyihin paikkoihin on olemassa, mutta nuorille täytyy olla sellainen paikka, missä he voi harrastaa, olla yhdessä, toimia, olla aktiivisia yhteiskunnan jäseniä, niin tällä tavallahan se parhaiten onnistuu.

[01:25:25] M. LINDSTRÖM: Mitä sanoo Säde Tahvanainen SDP:stä?

[01:25:31] S. TAHVANAINEN: Kyllä sukupolvesta toiseen varmaan hengailaan vähän vastaavasti ja saadaan samanlaiset nuhteet, mutta nyt varmaan tässä ajassa, kun nämä tämmöiset suuret kauppakeskukset tai asemat, niin kuin täällä tämä Dixi, on ne, missä kärjistyy sitten ne - ehkä vähän voisi sanoa, että myös ongelmanuorten tilanne ja se sitten projisoitu kaikki nuoriin, että kyllä nuorten pitää saada olla, olla ja liikkua, mutta se asiallisuus on varmaan tässä se raja, että asiallisesti, ettei ole kaljapullon kanssa heilumassa tai tehdä tihutöitä, niin silloin voi olla ihan melkein missä vaan.

[01:26:04] M. LINDSTRÖM: Kiitos. RKP:n Kristian Rehnström, mitä mieltä olet?

[01:26:09] K. REHNSTRÖM: Joo, kyllä nuorilla pitää olla omat paikat ja mun mielestä äärettömän hyvä tapa niin kuin tuoda esille näitä on nuorisovaltuuston kautta, että meillä on nuorisovaltuusto olemassa. Niillä on jokaisessa lautakunnassa ja kaupunginhallituksessa omat jäsenet ja sen kautta niin kuin nuoret saa omaa ääntään kuuluviin. Syksyllähän on nuorisovaltuuston vaalit, että sitä kautta nuoret ääntä vaan peliin ja vaikuttamaan.

[01:26:34] M. LINDSTRÖM: Kiitos, kiitos. Otetaan lyhyet vastaukset. Sirpa Kauppinen, missä on nuorten paikka?

[01:26:40] S. KAUPPINEN: No harrasteiden muodossa järkevää tekemistä tarvitaan enemmän ja nuoret myös, että kyllähän heidän pitää saada olla ihmisten parissa, on he myös ihmisiä - ja sit nuorisotiloja, ne on tärkeä paikka, mutta että Nuorisotyö raiteilla -projekti, jossa asemilla hengaillevat on hyvin tavoitettu, tarvitsee jatkoa ja rahoitusta siihen, että tämä seuraavan valtuuston asia.

[01:27:01] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Liike Nytin Marita Knevel.

[01:27:05] M. KNEVEL: Kiitos. No ihan siellä, missä me kaikki muutkin. Ja sitten toisaalta meidän pitää kysyä nuorilta iteltään, mitäs paikkoja te haluatte. Ja sitten aikuisille haluaisin kyllä kanssa sanoa, että kun nuoret hengaillee jossakin tuolla kaupungilla tai kulmilla, niin ei aina ajatella, että ne on niitä huonoja nuoria. (--)
[01:27:24] tosi mukavia nuoria ja mä haluaisin sanoa, että (tervetuloa) terassille.

[01:27:30] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Loviisa Kaartokallio, kristillisdemokraatit, lyhyesti, missä nuoret saavat kokoontua, kun aina on väärä paikka?

[01:27:36] L. KAARTOKALLIO: Kiitos. Tietenkin siellä, missä kaikki muutkin kuntalaiset ja sitten meidän pitäisi ottaa nuoret mukaan siihen, että kun nyt heitä osallistetaan kyllä hienosti nuorisovaltuuston kautta, mutta myös toimijaksi rakentamaan niitä harrastepaikkoja, sitä kaupunkikulttuuria jokaiselle alueelle. Esimerkiksi mä oon itse Nikinmäestä, niin kyllä meidän nuoret notkuu täällä Nikinmäessä, ettei he koe enää Korsoa sinä notkumisalueena, vaikka me kuulutaan suuralueeseen. Eliikkä myös tunnistaa ne meidän elinvoimaiset, ihanat, pienet kylät ja lisätä sitä asukas yhteisöllisyyttä. (--) [01:28:12] -

[01:28:12] M. LINDSTRÖM: Mennään seuraavaan, että kaikki ehtivät vastata ennen kuin lähetys loppuu. Ihan lyhyesti, Eeva Kaukoluoto.

[01:28:19] E. KAUKOLUOTO: Niin, minä kyllä näkisin kaikki koulut, myöskin ammattikoulut, niin kuin yhteisössään kulttuuripisteinä, että minusta tähän pitäisi satsata, eikä vähentää kulttuurimäärärahaa, niin kuin nyt hallitus on tekemässä. Kiitos.

[01:28:32] M. LINDSTRÖM: Kiitos. Kai-Ari Lundell lyhyesti ja sitten sen jälkeen vielä Pirjo Luokkala.

[01:28:38] K. LUNDELL: Tietenkin nuorten liikkeitä on mahdoton ohjailta, mutta lisää nuorisotyöntekijöitä esimerkiksi assoille, nuorisotilat ja urheilukentät ja salit on aina kunnan mestoja, mutta kyllähän perhe on hyvä paikka myös nuorille. Kiitos.

[01:28:54] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Ja Pirjo Luokkala vielä, saat päättää tämän keskustelun ennen kuin lopetetaan, niin lyhyesti.

[01:28:58] P. LUOKKALA: Kai sanoi tässä hyvin, eliikkä perhekin on hyvä paikka nuorille ja sitten otetaan mukaan nuoret suunnittelemaan paikkoja, mitkä on turvallisia heille.

[01:29:07] M. LINDSTRÖM: Hyvä. Kiitos kaikille, nyt on ollut aika päättää tämän illan keskustelu. Kiitos katsojille, kun olette viihtyneet seurassa ja ennen kaikkea kiitos panelisteille. Me jatkamme näitä vaalipaneeleita 2 viikon kuluttua keskiviikkona 19. toukokuuta. Tuolloin puhutaan Vantaan ratikasta, Vantaan elinvoimasta, rakentamisesta ja liikenteestä. Tervetuloa mukaan silloin. Hyvää illanjatkkoa kaikille.